

ES-QTC

NR. 23
TALV
1999

EESTI RAADIOAMATÖÖRIDE TEATAJA

HEAD UUT AASTAT, KOLLEEGID!

Jõulud ja aastavahetus on jäänud seljataha ja inimlikult arusaadavalt tahaksime nüüd rohkem rääkida sellest, mis tulekul ja vähem kõigest sellest, mis juba möödas. Aga ega seda tulevikku ju ei saa mitte kuidagi kavandada ilma eelmiste kogemuste, saavutuste ja vigade arvestamiseta. Milline see möödunud aasta siis oli meile, raadioamatööridele ja ERAÜ liikmetele?

Kõigepealt peab kindlasti ütleva seda, et ERAÜ kui organisatsioon on toimunud stabiilselt. Meie liikmeskond on tasapisi suurenenud, juurde on tulnud uusi liikmeid ja neid on rohkem kui ühinguist välja arvatuid. Erakordselt meeldiv on see, et meie noorliikmete hulgas on väga tragisid operaatoreid, kes astuvad kannale isegi vanadele tegijatele. Tänu Lääne-Virumaa aktiivile möödus ilusasti meie suvine kokkutulek. Kunagist traditsiooni taastades alustati varakult talvise tehnikapäeva organiseerimisega. On paranenud liikmemaksude tasumine, mistõttu on meie finantsolukord kogu aeg rahuldaval tasemel olnud. Hea osavõtuga on paistnud silma meie meistrivõistlused ja ka lahtine välipäev. Meie toimimise alus on ühistegevus ja selle taustal on meeldiv näha maakondlikke või piirkondlikke ettevõtmisi, mille heaks näiteks on Lääne-Eesti amatööride juba viies kokkutulek või siis Pärnumaa amatööride hea klubiline tegevus.

Tulevikku vaadates peab mainima kõigepealt seda, et saabunud aasta tähtsündmuseks meie ühingu elus on kahtlemata lähenev üldkoosolek, kus me valime jällegi järgneva kolme aastaks uue juhatuse ja juhatuse esimehe. Selle valimisega me paneme paika kogu ühingu tegevuse järgmisteks aastateks. Võtkem seda siis ka täie tõsidusega.

Tänavu võtab meie ühingu esindaja osa IARU 1. regiooni konverentsist, mis määrab meie tegevust rahvusvahelisel tasandil. Oleme kutsutud vaatlejana osa võtma Põhjamaade amatööre ühendava organisatsiooni NRAU tööst.

Ning tänavu nagu mullugi on meil kaasalõõmise rõõm võistlustest, välipäevast ja kokkutulekutest.

Ja ikkagi tahaks rõhutada seda, et meie kõikide tegemiste ja ettevõtmiste kogusumma raadioamatörisi põllul ongi kokku meie ühingu töö. Selleks lubage mul alanud aasta hakul soovida teile jõudu ja pealehakkamist ning teie kõigi kodustele rahulikkude meelt sellele kaasaelamisele!

Enn Lohk, ES1AR, ERAÜ juhatuse esimees

TÄNA LEHES:

- * Taas talvine tehnikapäev 1,2
- * Arvo Kallaste, ESICW - 65 3
- * Arvamusi üldkoosoleku eel 4
- * Laine Kallaste. Quo vadis, ERAÜ? 5,6
- * Tiit Praks. J3A CQ WW Contestil 7,8
- * Hellar Luik. U2R eellugu 8
- * Mait Tomson. Kuidas teha SSTV pilte 9
- * Vello Priimann. Prantsusmaa diplomeist 10
- * ULL aktiivsusõhtute tulemused 11,12
- * 1999.a. aktiivsusõhtute juhend 12
- * ULL töötatud ruudud, väljad, maad 12
- * 50 MHz TOP TEN 13
- * ES OPEN CHAMPIONSHIP 1999 13
- * Lühidalt 13,14
- * ES OPEN CHAMPIONSHIP 1998 14
- * Lühilainekarikavõistluste tulemused 15
- * ES5JH mälestuseks, teated, reklaam 16

Taas talvine tehnikapäev

Juba mõnda aega on olnud kuulda soove, et raadioamatööridel võiks peale suvise kokkutuleku ka talvel mingi kokkusaamine olla. Oli ju kunagi talviti peetav tehnikapäev oodatud sündmus ja kuigi viimati oli selline 1974.aastal, mäletatakse seda siiani, kui meeldivat kogemuste vahetamise ning otse-se suhtlemise võimalust. Tänavu 9.jaanuaril sai mõte teoks. Tõnu Elhi (ES1DW) ja Tiit Lingi (ES1MW) organiseeritud tehnikapäevale Tallinna Polütehnikumis tuli ligi sada amatööri kaugetestki Eesti paikadest. Tõnu ja Tiidu eeltöö oli olnud põhjalik - lepitud kokku ettekannete tegijatega, nende jaoks varutud kõikvõimalikke tehnilisi vahendeid, välja pandud raadio- ja sideaparatuuri näitus. Kokkutulnute kasutada oli kogu aeg puhvet ja muud kooli ruumid, lõuna ajal ka söökla. ERAÜ juhatuse esimees Enn Lohk (ES1AR) pidas näituseruumist igalpäevase radiobülletääni. Tehnikapäeva avades rõhutas ta, et seekordse kokkutuleku paik pole mitte juhuslikult valitud.

(Järg 2. lk)





ERAÜ

EESTI RAADIOAMATÖÖRIDE ÜHING
Estonian Amateur Radio Union
Founded 1935

Mail: P.O.Box 125, 10502 Tallinn,
ESTONIA

www.erau.ee

ERAÜ JUHATUS

1. Esimees Enn Lohk, ES1AR
tel: (2) 6305250
fax: (2) 6305256
e-mail: ennl@sadolin.ee
post: p/k 137, 10502 Tallinn

2. Aseesimees Arvo Pihl, ES5MC
tel: (27) 432720
fax: (27) 441304
e-mail: arvo@astrodata.ee
post: p/k 301, 50102 Tartu

3. Toomas Soomets, ES5RY
post: p/k 177, 50102 Tartu

4. Ako Põhako, ES8AY
post: Karusselli 93-66, 80017 Pärnu

5. Toivo Loodus, ES0RTD
post: Tallinna 74-1, 93818 Kuressaare

Sekretär Laine Kallaste, ES1YL
tel/fax: (2) 6570774
post: p/k 125, 10502 Tallinn

TOIMKONNAD JA KOMISJONID

LL-toimkond: Toomas Soomets, ES5RY
ULL-toimkond: Toomas Kull, ES2RJ
Kirjastustoimkond: Jaan Nikker, ES3GZ
Ajalootoimkond: Henno Ustav, ES1AA
Eetikakomisjon: Rein Kolk, ES5RW

ERAÜ tehniline koordinaator:
Arvo Kallaste, ES1CW
tel/fax: (2) 6570774
post: p/k 116, 10502 Tallinn

ERAÜ juhatusel alaline toimimiskoht (Tallinn, Uus t. 19, III korrus) on liikmetele avatud teispäeviti kell 15-18. Teistel tööpäevadel võib posti ja muud saadetised jätta valvelauda. Võimalikud eelkõkkulepped päiviti kl.09-13 ES1CW kõnetraadil.

ERAÜ konto Hansapangas
nr. 1120066318, pangakood 767

ES-QTC

Eesti Raadioamatöörade Ühingu väljaanne
Toimetaja Jaan Nikker, ES3GZ
(Post: Mahlamäe 8-28, 79511 Rapla,
e-mail esqtc@estpak.ee;
tel (248) 56 258)
Arvutiladu ja küljendus
OÜ nädaline, Rapla, Tallinna mnt. 15
AS PAKETT trükikoda, Tallinn, Laki t. 17

Taas talvine tehnikapäev

(Algus 1. lk)

Tallinna Polütehnikumil on Eesti raadioamatöörismi ajaloos eriline koht juba seetõttu, et ERAÜ juhatusel esimene esimees 1935. aastast ja legendaarse "Raadioamatööri käsiraamatu" autor Arnold Isotamm oli siin õppejõud ning tema käe all on saanud raadioalase koolituse suur osa praegusi tegevamatööre. Ka praegune kooli juhtkond suhtub raadioamatöörismi igati toetavalt. Kooli nõukogu esimees Avo-Rein Tereping hindas oma sõnavõtet raadioamatöörismi kaugelt laiemat tähendusega nähtuseks kui ainult tehnilise huvi rahuldumist. Kogu maailma raadioamatööridele oli Eesti omaette maa ka U-ajastul.

Päeva ettekannete osa alustas **Viljo Allik (ES5PC/SM0WCM)**, kes andis põhjaliku ülevaate 10 GHz laineala levi iseärasustest ning aparatuurist. Ettekannet täiendasid videofilimid ekspeditsioonidelt, kus peeti esimesed 10 GHz sised Rootsi ja Soome. Huvipakkuvad olid tema teated, et peale tavalise tropolevi on sel lainealal kasutatavad peegeldused lendavatelt objektidelt (lennukitelt) ja vihmajärgelt. 10 GHz-il kasutatavad võimsused on väikesed, millivattid, kuid kuna antenni võimendus on suur (30-45 dBi), võib parabooli kiirgusvihku sattumine olla tervisele ohtlik.

Külalisesineja **Matti Rouhiainen (OH2PO)**, mitmekordne kuusideade maailmameister käsitles oma ingliskeelses ettekandes EME tehnikat. Tema ütlusel on Kuu kaudu peetavad sised amatööridele tehniliselt kõige raskemini teostavad, sest Kuu on väga halb peegeldaja, mistõttu tuleb kasutada suurt saatevõimsust ning eriti tundlikku ja väikese omamüraga vastuvõtjat. Kuna Kuu asend muutub kiiresti ja see võib sidepidamisel pilvepeidus olla, tuleb antenni asendit kogu aeg arvutiprogrammiga korrigeerida. Peale selle on mitmeid määratlematuid tegureid, eriti nn. Faraday rotatsioon. Tüüpilise kuusideaja saatja võimsus peaks olema 500 W, vastuvõtja mürategur alla 1 dB ja antenni võimendus 20 dB (4 pikka yagi). Ent W5UN superjaamaga, kus on jalgpalliväljaku suurune 256-elementiline antenn, võib 2 meetril sidet saada juba 80 vati ja 8-elementilise antenniga.

Rohkesti vähetuntud infot pakkus **Toomas Kull (ES2RJ)** meteooridehuvilistele. Selle sideliigiga on tegeldud 1930-ndaist aastast peale. Uurimused on näidanud, et peegeldused meteorijälgedel on kõige paremad sagedusel 45 MHz, muutudes õige lühikesteks 432 MHz lainealal. Ka seal saab paremaid tulemusi suurema võimsusega, kuid suurem antenn ei tarvitse just parem olla, sest kitsama kiirgusvihku tõttu on peegelduste arv väiksem. Saatja võimsus võiks olla alates 100 vattist. Tugevate meteorivoolude puhul on edukalt kasutatav SSB ja normaalkiirusega CW. Toomas kasutas täiel määral ära 16.-17. novembri leoniide, mis üle paljude aastate oli seekord fantastiliselt tugev. Paljud sellest siiski osa ei saanud, sest ajakirjandus levitas ennustust, et voolu maksimum on 18. novembril ajal, mil selle radiant oli hoopis horisondi all. Ent tõelise maksimumi ajal oli atmosfääri ionisatsioon nii tugev, et kogu Euroopa oli 3 tunni jooksul vahetpidamata kuulda nagu 20 meetril. ES2RJ pidas 12 tunni jooksul 200 sidet 21 Euroopa maaga. Eeldatavasti on leoniidid ka 1999. aastal sama

tugevad ja neid tasuks oodata igal ultralühilaineamatööril.

Tiit Praks (ES7RE) rääkis ja näitas videot osalemisest CQ WW SSB Contestil Grenada saarel J3A võistkonnas. Kirjapandult on seda lugeda käesoleva "ES-QTC" numbrist alates.

Üldsuse tungival soovil paneb oma ettekande kirja ka **Ilmar Reimann (ES4RC)** ja järgmisest numbrist võib lugeda tema rikkalikke kogemusi lineaarvõimendite konstrueerimisest.

Amatööraparatuuri isehitajate hulgas on suur populaarsus **Hellar Pagi (ES1II)** konstrueeritud transverteritel, mille kohta ta nüüd lisaselgitusi andis. **Mart Tagasaar (ES1NJ)** jagas soovitusi antenniehitajatele.

Suure huviga kuulati **Mati Kuusemetsa (ES3IX)** ja **Olle Koerti (ES0LBF)** esinemist, sest nemad on Rapla ja Saaremaa repiitrite juures palju tehnilisi uuendusi rakanud. Neis kasutusele võetud tarkvara RLM ver. 2.2 võimaldab repiitri kasutajale paljusid lisamugavusi: küsida kellaaega ja temperatuuri, kuulata bülletääne, andmeisüsteemi ja selle kasutajate kohta, jätta postkasti suulisi sõnumeid ja neid seal kuulata. Rapla repiiter ES3RVF äratub hommikul kukelauluga. Ilma rääkimiskavatsusest repiiteriavajaid noomib kelmikas neiuhaäl sõnadega "Oi, oi, küll on häbelik noormees!" Kui aga vaiki näppija sellest ikka õpetust ei võta, kuuleb ta "Kevade" filmi Julk-Jüri häälega hoopis krõbedamaid sõnu.

Saaremaa repiiteri ES0RVX kaudu on võimalik töötada Interneti kaudu. Selleks peab arvutis olema Iphone programm või sellega ühilduv programmvara. Seda võimalust talvepäeval ka prooviti ja tõepoolest saadi vestelda Saaremaa amatööridega. Lähemalt on selle kohta lugeda Saaremaa koduleheküljel www.ham.tt.ee.

Esimest korda Eestis on omavahel ühendatud kaks repiiterit. Nimelt oli ES3IX-il ja Järvakandi amatööril Heino Andrestel (ES3BR) plaan ka Järvakandis repiiter käima panna. Kui Heinol see valmis sai, ilmses katsetamisel, et need võivad ühe arvuti juhtimisel samaaegselt töötada. Nüüd ongi nii, et kui anda avamistoon kas sagedusel 145.125 või 145.025 MHz, avanevad mõlemad korraga - ES3RVF ja ES3RVG. Rääkida saab selle kaudu, kumb on paremini kuulda. Ühise süsteemi tegevusraadius avarus tunduvalt. Pärnust saab nüüd raskusteta rääkida Tallinnaga ja kaugemalegi. Kasutajaid on olnud kõigist kutsungirajoonidest.

SSTV huvilised said häid näpunäiteid **Mait Tomsonilt (ES3RM)** ja **Arvo Salurilt (ES1QV)**. Õhtuks oli nende kuulajate arv küll tublisti kahanenud. Mait on aga sel teemal juba eelmises "ES-QTC-s" kirjutanud ning on lubanud seda ka edaspidi teha.

Tundub aga, et järgmistel sellistel kokusaamistel tuleks esinejailt nõuda ajakavast ranget kinnipidamist. Seekord said esimesed esinejad aega õige lähedalt kasutada, viimastele jäi seda väga vähe järele. Ei teeks paha, kui iga ettekande tekst oleks paljundatult saadaval. Ilmses ka, et väga eriteemalisi ettekandeid on ikka raske kokku sobitada. Korraldajad on seepärast ette pannud teha edaspidi n.ö teemapäevi ja mitte tingimata Tallinnas, vaid seal, kus mingi ala huvilisi rohkem on.

Jaan Nikker (ES3GZ)

Arvo Kallaste, ES1CW - 65

Nagu juba eelmisest ES-QTC-st võisime üllatunult lugeda, sai Arvo 3.oktoobril 65-seks. Nii enda kui ka tema teiste vanade sõprade nimel pean piinlikkust tundes ütleva, et magasime selle õigel ajal maha. Kui ma oma esimesest ehmatuses hakkasin üle saama, püüdsin selgusele jõuda, miks ikka nii juhtus. Ja vastus on ootamatult lihtne. Nii kaua kui mina ja mu sõbrad oleme amatöörid olnud - on kogu selle aja amatöörism kaasnenud alati Arvo juuresolekuga, kas tema ametikoha järgi, mis see ka poleks olnud, või siis õpetajana, loengupidajana, noomijana või lihtsalt kolleegina bandil. Tal on vahetunud ülemused, juhatajad, esimehed - kes jäänud, see on tema. Ta on nagu loodusnähtus, millega harjutakse. Ta on lihtsalt kogu aja olnud, ta on olnud seetõttu ajatu. Ning pole ime, et unustasime lihtsa asja, et ka temal võib olla ümmargune sünnipäev.

Arvo on AMATÖÖR läbi ja lõhki. Juba andatel tegi ta suurtulemusi rahvusvahelistel võistlustel raadioklubi jaama UR2KAA meeskonnas. Nüüd, kus aastad on lisanud kogemusi, tegeleb ta "kõrgema pilootaaziga" - võistleb QRP klassis maailma tippude tasemel. Arvan, et tänu oma 50 MHz laineala tegevusele on ES1CW internetis meist vist küll kõige enam viidatud kutsungiks. Tema panus nii ES- prefiksi



* Arvo Kallaste koos Kaljo Sepaga (ex UR2BT) aastal 1960 UR2KAA-s

taastamisel, ERAÜ taasloomisel, kõiksuguste meie tegevust reguleerivate dokumentide koostamisel on olnud hindamatu. Ja praegu võib kindlalt väita, et tänu temale töötab me QSL - büroo pare-

mini kui kunagi.

Palju õnne Sulle, sõber ja kolleeg! Omalt poolt lubame, et peame hoolega mees Su järgmist tähtpäeva.

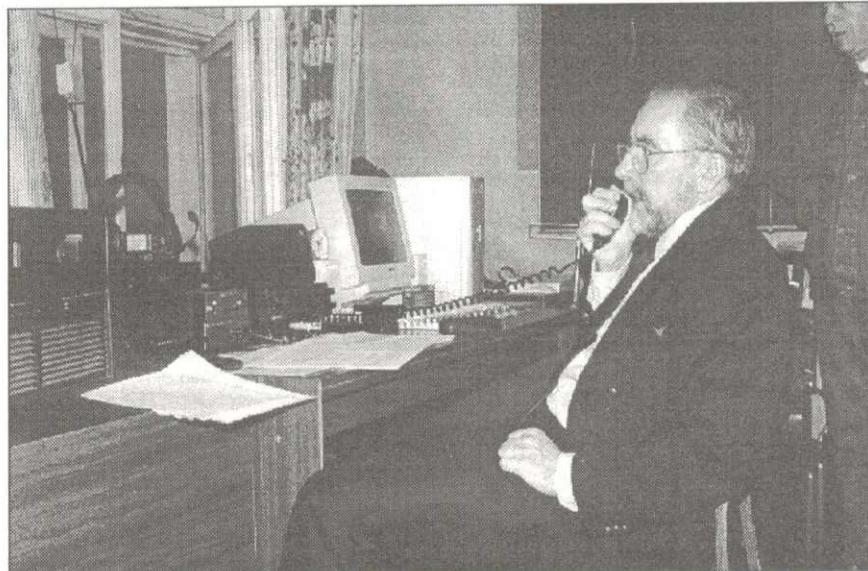
Enn, ES1AR

Pilte tehnikapäevalt

► * Näitusel oli väljas ennesõja- aegset side- ja raadioaparatuuri tehnikumi õppemeistri Raivo Timmi, Enn Lohu (ES1AR) ning Mati Tähemaa (ES1LH) kogudest, samuti nüüdis- aegset amatööraparatuuri.

► * Näitusruumist annab igalau- päevast ERAÜ juhatause infobülletääni Enn Lohk.

Fotod:ES3GZ



Sideamet teatab,

et raadioamatööride load tuleb 1999.aastaks pikendada enne **15. märtsit**. Selleks ajaks pikendamata load tühistatakse ja kutsungid annuleeritakse. Tühistatakse ka nende amatööride load ja kutsungid, kes on varasemast ajast Sideametile võlgu raadiojaama avamistasu või/ja sageduskasutustasu 30 krooni. Neid on Eestis praegu 43.

See ei ole järjekordne "Hiina hoiatus", vaid tõsine jutt. Raadioamatööride võlgnevused olid arutusel Sideameti juhtkonnas ja otsus on võetud täitmiseks

ERAÜ liikmete ÜLDKOOSOLEK

laupäeval, 13.märtsil
algusega kell 11
Paides restorani "Paide"
konverentsisaalis.

Arvamusi üldkoosoleku eel

13.märtsil on Paides ERAÜ liikmete üldkoosolek. Juhatus on mitu korda kutsunud ühingu liikmeid avaldama arvamust, keda võiks seal uude juhatusse valida ning millele võiks uus juhatus rohkem tähelepanu pöörata. Et need üleskutsed vastajaid ei leidnud, pöördus "ES-QTC" otse paarikümne aktiivsema amatööri poole, peamiselt elektronposti teel. Vastuseid saabus 10. Seega ei saa öelda, et need just üldsuse arvamust väljendavad, kuid ehk pakuvad siiski mõtlemisainet ning on toeks oma arvamuse kujundamisel.

Kõigepealt - kuidas hinnati juhatuse senist tegevust.

• **ES7RE:** Praegune juhatus ja eelkõige selle esimees on südametunnistusega seda tööd teinud ja selline entusiasm väärrib vaid tunnustust ja heakskiitu. Ma ei usu, et ühingu praegusel juhatusel oleks midagi oliulist tegemata jäänud.

• **ES7GN:** Minu meelest teevad need mehed oma töö ja praeguse kiire elutempo juures omast vabast ajast maksimumaalse võimaliku. Oma amatööriprobleemidele olen saanud alati konkreetse vastuse.

• **ES7FU:** Meie organisatsioon on seni oma liikmeid teeninud üsna hästi. Alati võiks olla midagi paremini, samuti on alati nurisejaid, tegelikult ka virisejaid.

Millele peaks uus juhatus rohkem tähelepanu pöörama?

• **ES5AAW:** Infovahetuse operatiivsusele - kasutada rohkem Interneti pakutavaid võimalusi aktuaalsete teadete edastamiseks (koosolekute protokollid, miks ka mitte "ES-QTC", uuendada sagedamini ERAÜ kodulehekülje infot); suurendada "ES-QTC" ilmumissagedust 6...8 numbrini aastas; abistada regionaalsetel eestvedajatel leida võimalikke allikaid üleriigilise repiitvõrgu väljaehitamise finantseerimisel ja selleks tehniliste vahendite hankimisel; aktiveerida raadioamatörisi populariseerimist ja selle teadvustamist üldsusele.

• **ES1MW:** Töö plaanipärasusele; juhatuse koostöölle meediaga; lähtudes teiste riikide kogemustest suurendada Eesti raadioamatöride valmisolekut tööks ekstreemsetes olukordades, ajutise side organiseerimine amatöride tehniliste vahenditega koostöös teiste asutuste ja ametkondadega; täiendavalt stimuleerida tegevust noortega; kordineerima koostööd maakondade raadioklubidega, nõustama koolide raadioklubiid ja -ringe; viima koostöö amatöride isiklike suhete tasandil ka riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide tasandile.

• **ES7FU:** Juhatus peaks saama informatsiooni ja suhtlema liikmetega (otse või läbi toimkondade). Liikmeid on aga üle 500 ja reaalselt selline suhtlemine ei toimi. Vaja oleks ühingu liikmete mingeid alljaotusi, viia põhikirja vastavad muudatused. Üheiskulised toimkonnad ei ole toimunud. Juhatus ülesanne on moodustada tegusad toimkonnad. Juhatus ise ei pea toimkondade tööd (eest) ära tegema, pisiastjadega tegelemine hajutab üldise nägemise.

• **ES7RE:** Pean oluliseks igalauapäevase ringi aktuaalsuse ja asjaliku tooni säilitamist,

mis pakub huvi algajale amatööridele ning sisaldab palju väärtuslikku informatsiooni ka kogenud ja informeeritud amatööridele.

• **ES1AO:** Tööprogrammi suhtes mul erilisi ettepanekuid ei ole. Kui suhted Sideametiga on hoitud, QSL-post liigub, ajakiri ilmub, siis muu huvitab mind vähe.

• **ES0CB:** Uuel juhatusel tuleks senisele olukorrale, kus esimees koos abilisega püüab ära teha kogu töö ja ülejäänud ootavad, et midagi tehakse, 180-kraadine pööre nii, et enamikul oleks mingi pidev kohustus ja kellelgi ei oleks üle ühe, maksimum kahe, ülesande.

• **ES3KI:** Uus juhatus peaks märksa enam pöörata tähelepanu raadioamatörisi populariseerimisele. Seni oleme olnud liiga enesekesksed. Vajalikud oleksid n.ö. lahiste uste päevad klubiraadiojaamades. Esineda oma stendiga mõnel messil (mitte-tulundusühinguna taotlema tilluke tasuta pind). Intensiivsemalt otsida raadioamatörisi materiaalseid toetajaid edukate ettevõtete, fondide ja riigistruktuuride seast. Pakkuda "ES-QTC-s" ilmunud huvitavamaid artikleid avaldamiseks meedias. Hakata mõtlema Eesti raadioamatörisi muuseumi loomisele (UW3DI-gi on varsti unnik). Vaja oleks kaaluda Eesti raadioamatöride päeva traditsiooni loomist, mil oleks rohkem põhjust seda harrastust üldsusele teadvustada. Tellida osavamatelt suseppadelt põnevalt kirjutatud lugusid Eesti meediale (sided meteoarvude, virmaliste, Kuu vahendusel, kunagised sekeldused KGB-ga, tegevus kriiside ajal (Vene dessantnikud Tallinnas)) jne. Ühesõnaga - tuleks endast rohkem märku anda ja suuremast populaarsusest mitmes mõttes enam kasu lõigata.

Keda tahaksid näha uues juhatuses?

• **ES1MW:** Positiivselt meelestatud, täis hakkamist ja energiat noormehi ja neide, mehi ja naisi, kes jätkaksid seni tehtud suurt tööd ja näeksid järjepidevust Eesti raadioamatörisis ja järelkasvu koolitamist.

• **ES7GN:** Iga mees peab ise teadma, kas on võimeline ja kas tal on võimalik ja piisavalt vaba aega lisakohustustega tegelda. Soovijad võiksid ju oma kandidatuuri üles seada, eks me siis anname oma hääle.

• **ES7RE:** Kindlasti peaks juhatusse jääma 2-3 endise juhatuse liiget, 3 või 2 võiks uued olla. Kes konkreetselt, seda on raske öelda. Sõltub konkreetse isiku valmidusest seda tööd teha. Nimetan mõned, keda ma arvan tundvat ja kes minu arvates oleks sobivad kandidaadid: ES1QD - kogenud ja rahvusvaheliselt tuntud amatöör, ES1AR - ei vaja kommentaare, ES1CW - on aastaid olnud Eesti raadioamatörisi sisuline eestvedaja, ES2RJ - tõeliselt entusiastlik amatöör, ES5RY - lühilaine Mr Contest, võiks jätkata, ES5MC - sobiv president, ES5TV - aktiivne noorema generatsiooni esindaja, ES7JW - aktiivne organisator ja kogenud CW operaator, ES0NW - kõigile tuntud ja tunnustatud.

• **ES0CB:** Läänemaa ja saarte esindajaks juhatusse sobiks ES3BM. Võrreldes saartel elavate amatööridega on tal lihtsam osa võtta juhatuse koosolekutest, tal on hea kontakt Saaremaa amatööridega, ta on

pidevalt kättesaadav ULL ja LL bändidel.

• **ES3KI:** Juhatusse sooviksin kedagi sellest seltskonnast - ES1AR, ES5MC, ES8AY, ES0RTD, ES3GZ, ES2RJ, ES1AW, ES1AO.

• **ES5AAW:** LL-toimikond - ES5RY, ULL-toimikond - ES2RJ, kirjastustoimikond - ES3GZ+ aktiivsemad kirjutajad eri maakondadest ja huvigrupid, ajalootoimikond - ES1AA, eetikakomisjon - ES4RC, ES5RW või ES0CB, "saareriiikide" esindaja - ES0RTD, klubilise töö organisator - ES7FU või ES8AY, tehniline koordinaator - ES1CW, revisjonikomisjon - ES1MW.

Kes võiks olla piisavalt võimekas ja esinduslik juhatuse esimees?

• **ES7FU:** Organisatsiooni hing on president. Ta peaks olema piisavalt tuntud ja vähemalt ühingu keskmise liikme raadioamatöristaaziga. Ainult see loob eeldused vajaliku autoriteedi tekkeks. Samuti on vajalik positsioon tegevamatöörina, e presidentide ei peaks hakkama selgeks tegema seda, mis tippregijatel iseenesest mõistatav on. Lisaks veel isiklik ja põhiameetiga seonduv elu, mis ei tohi olla takistav vaid toetav.

• **ES1MW:** Kõrgharidus ja keeled suus (inglise keeles peaks ikka suhtlema) tuleksid asjale kasuks küll. Vanusepiirangut ei tahaks välja käia. Ka habemes ja üle viiekümnene mees on piisavalt soliidne, kui tal tervist ja tahtmist jätkub.

• **ES1AO:** Presidendi isikule näen mina järgmisi vajalikke eeldusi: 1) Tahet ühiskondlikult tegeva olla. Vastu tahtmist või nõrga tahtmisega tööl tulemust ei ole. 2) Visadust, sest võõraste kätega töötada (president ju suunab teisi!) nõuab kannatust ja pikka närvi. 3) Eelnevat kogemust organisatsioonilises töös. 4) Inglise keele oskust, sest varem või hiljem tekib kommunikatsiooni vajadus samal tasemel. 5) Soovivat, et tal oleks väärka firma taust, et võimaluse korral meeldivat kasulikku ühendada.

Eeldused on nende tähtsuse järjekorras. Kui esimene eeldus on täidetud (ma ei tea tema enda suhtumist), siis nooremast generatsioonist vastab minu soovitudele kõige paremini Arvo Pihl, ES5MC. Teda soovitan.

• **ES5AAW:** ES5MC.

• **Anonüümne vastaja:** Juhatusse pakun ES7RE, ES5MC, ES1MW ja ES1AR. Kuna Enn, ES1AR ei ole nõus jätkama presidendina, siis pakun sellele kohale ES7RE. Arvan, et ka Arvo, ES5MC saab sellel ametipostil edukalt hakkama. Üllatusena võib tunduda Tiit, ES1MW, sest tema staaž amatöörina ei ole pikk, kuid tal ei ole vanu stampe ja tema ideed võivad olla täiesti uut laadi.

• **ES0CB:** Sellele küsimusele saaks vastata juhul, kui üldkoosolek valiks juhatuse esimehe ja esimees valiks juhatuse ülejäänud liikmed. Seni kuni üldkoosolek valib juhatuse, ei ole mõttekas nende poolt sobivamaks osutuvat kandidaati ennustama hakata.

Laine Kallaste (ES1YL)

QUO VADIS, ERAÜ?

2.

Kutsungite vahetumine Eestis toimus nii kiirelt ja organiseeritult, et "seltsimehed" Moskvast ei jõudnud reageerida. Selleks momendiks, kui vahetuse ulatus ja üldskeem neile teadustus, olid asjad Eestis lõplikult ühel pool. Kõige vähem meeldis neile UR-kutsungite vahetuse ulatus ja eriti veel kutsungipiirkondade kasutusele võtmine. Urisemist ja murinat jätkus pikaks ajaks. Nii või teisiti - 1. juuliks 1990 oli üleminek lõplikult teostunud. Endised UR-kutsungite eesliited anti kirjalikult ja pidulikult üle nende ametlikule omistajale - Ukrainale. Seejuures lubas Ukraina pool kuni aastani 2000 kutsungeid seeriast UR1 ja UR2 mitte välja anda.

Sellega oli lõppenud esimene etapp Eesti raadioamatööride osakal teel taasiseseisvumise poole. Maailmale oli antud märk - me oleme olemas!

Esimese etapi kokkuvõtteks:

see oli võitlus ametkondlikul tasemel (ALMAVÜ ENSV Keskkomitee ja Eesti Vabariiklik Raadioklubi ning ENSV Sideministeerium ühelt poolt, contra NSVL Sideministeerium, ALMAVÜ NSVL Keskkomitee, NSVL E. Krenkeli nim. Keskraadioklubi ja NSVL Raadiospordi Föderatsioon). Ehk täpsemalt - vastuseis ja probleemide lahendamise otsimine toimus piiratud hulga (ameti)isikute tasemel. Raadioamatööride üldsuse (antud juhul Eesti Raadiospordi Föderatsiooni) osalus sai olla ja oligi rohkem sümbolne ja piirdus faktiliselt ühe allkirjaga ühel paberil. Mis tähendas, et probleemi püstituse poolt- ja vastuargumendid olid eelnevalt põhjalikult läbi mõeldud ja vaieldud ning seetõttu võimalik asjade edasine käik ning loodetav tulemus ette arvatav. Pealegi oli arvestatud tollel ajal tunnustatud bürokraatia reeglitega - ministri ja kindrali allkirjad mistahes ühisel paberil oli (ja on ehk veelgi?) jõud. Arvestades ajaloospiraali kulgu, on see kogemus kasutatav ehk ka tänases ja miks ei ka tulevases (euro)bürokraatlikus Eestis.

Järgmine pakiline ülesanne (II etapp):

lõua lahkuri kuulsast Moskva BOX 88-st. Aastatel 1990 ja 1991 oli Moskva veel kõvasti kinni oma harjumuslikust õigusest kontrollida kogu QSL-vahetust. Selle süsteemi mürdseks oli ainult üks ja vähene võimalus - võtta QSL-posti saatmine enda kanda ning jätta välismaalt saabuva QSL-posti sorteerimise õigus (esialgu) edasi Moskvale. Seega käituda n.ö. ebatavaliselt - kõik teised BOX 88 kliendid üle suure impeeriumi olid juba aastaid nõudnud just vastupidist - saada QSL-kaarte otse ja saata neid välja läbi Moskva BOX 88, seega siis nende kulude-kirjadega. Selliseks meie-poolseks ettepanekuks olid siis asjaolud soodsad, sest Moskvat kimbutas suur rahapuudus (rubla juba perutas) ja neil oli tõsiselt raskusi väljasaadetava QSL-posti eest tasumisega. Pikkade läbirääkimiste tulemusena selline kokkulepe ka sündis. Ja juhtuski nii, et Eesti oli ainuke liiduvabariikidest, kes väljasaadetava posti eest Moskvale ei maksnud. Olime nüüd olukorras, kus õigus QSL-posti iseseisvalt väljastada oli olemas, kuid Vabariiklikul Raadioklubil polnud selleks raha. Olukord oli küllalt kriitiline. Tegutseda oli vaja viivitamatult (õigus selleks oli ju saadud), sest välismaailm jälgis suure huviga, mis meil amatöörindel "going on". Väljaspoolt vaadatuna oli Eesti (ja ka teised Baltimaad) nagu eraldumata kogu "U-sopast", kuid kõik QSL-vahetusega seotud toimingud olid ikka endise U-malli järgi ehk läbi näilisel toimiva BOX 88, MOSCOW. Just "näilise", sest BOX 88 osa QSL-vahetuse ahelas oli lõplikult n.ö. kinni jooksud - kõik sinna

ko29HI ES1AO QBL083
TALLINN
ESTONIA
USSR
UR^{EX}2AO
LICENCED 1948-5 BDDXCC N° 141
TO ES3GZ FOR 3.5 MC CW DR 536 QSO, AST 58
AT 7. JUL 90 TIME 07:40 UT, RIG 200 OR W, ANT.
QSL'S VIA BOX 88, MOSCOW. DIRECT: USSR, 300019, TALLINN, Estonia 200 45
THANK YOU, 73!
TEOLAN "TEO" TOMSON

*** 1. jaanuar 1990 oli Eesti amatööridele suurpäev - lõpuks olid ES-kutsungid tagasi.**

saadetavad kaardid sinna ka jäid. Oli vaja kiirelt lähetada välismaailma esimesed ES-QSL kaardid, mis tahes hinna eest. Meie õnneks oli "raadioaktiivsus" Eestis sel kriitilisel ajal suhteliselt madalseisus. Seda tingitult valitsevatest üldistest olumuredest. Ka uute kutsungitega QSL-kaartide trükkimine oli problemaatiline, mille tõttu ka lähetatavate QSL-kaartide hulk oli suhteliselt väike. Seega olime olukorras "näpp suus". Esmakordselt tekkis vajadus abi kõrvalt, sest Vabariikliku Raadioklubi materiaalsest baasist ei jätkunud. ERF Presiidiumilt ja ERF Nõukogult abi saada ei olnud võimalik, ka sinna kuulujaid kiusasid töö- ja olumured. Jäi üle viimane variant - otsida abi välismaalt, Soomest. Saavutati ajutine kokkulepe SRAL-i juhtkonnaga selles, et nad saavad Eesti QSL-posti koos oma postiga edasi DX-maadesse ja Euroopa suurematesse sihtkohtadesse (DL, G, I ja F). Muide, hiljem kui ERAÜ oli taastatud, see kokkulepe vormistati (õigemini pikendati kuni 1992. aasta lõpuni) ametlikult. Süsteem toimis sedamoodi: klubis vastavalt sorteeritud (Heiki/ES1AW ja Väinö/ES1RG) post toimetati vabatahtlikule "kullerteenistusele" (Albert/ES4EQ ja Kalev/ES5RF), kelle auto pagasiruumis see viidi läbi "roheliste mütside" kordoni sihtkohta. Sealpool lahte, Soome poole, olid peategelasteks SRAL-i kontor ja SRAL-i QSL-manager Jukka/OH3GZ. Vastutasuks postitasime Tallinnast OH-kaarte aeg-ajalt UQ/UP/UO/UR suunda.

Need välismaile suunduvad postisaadetised, mida Vabariiklik Raadioklubi oli võimeline oma vahendite arvelt postitama Tallinnast, olid kõik varustatud juba õige saatja-aadressiga. Kasu oli sellest küll vähe. Ainsana reageerisid sellele märguandele ungarlased. Kõigil ülejäänutel oli endiselt n.ö. "latv viltu" Moskva poole, saatsid ja saatsid sinna "musta auku".

Eraldi mure oli saabuud QSL-posti (ja diplomite) kättesaamine. Selles operatsioonis oli peategijaks Hugo/ES7TH, kes töoga seotult veetis suurema osa ajast "Sarmaatia legendidel" ja põikas tihti läbi Moskva. Ta ostis oma rublade eest Eesti QSL-posti NSVL Keskraadioklubist ja tassis käsipostina Tallinna. Neid kulusid suutis Vabariiklik Raadioklubi kompenseerida talle hiljem ja sageli ainult osaliselt. Sihtotstarbelisse "kompensatsioonifondi" tegid märkimisväärsed rahalised annetusi Igor/ES1RY ja Aadu/ES6PZ. Oli teisiigi heategijaid.

Samasse aega tuleb lugeda ka ERF Presiidiumi esimehe (Enn/ES1OV) alustatud

läbirääkimisi tolaeagse Eesti Posti juhatajaga QSL-kaartide tasuta postitamise asjus. Esialgu küll Eesti-sisese posti osas.

Moraal teise etapi kokkuvõtteks: häda ei ole kunagi nii suur kui see esmapilgul näib. Igast olukorrast leidub väljapääs. Ka siis, kui näiliselt olemasolev organisatsiooniline tugi ei osutu küllaldaseks. Esmärge selgus on määrav, vabatahtlikud abistajad on meie kõrval.

Järgmine etapp teel ERAÜ taastumisele oli ilmselt kõige otsustavam -

AASTA 1991.

See oli aasta, millest kirjutamine minul ei õnnestu. Tegelikult olid kõik siiani paika pandud süsteemid (kutsungid, QSL-vahetus) töökorras, "raadioaktiivsus" näitas elavnemise märke (suurenenud QSL-vahetus) olid ilmunud esimesed "ES-QTC" numbrid. Kuid vahele astus poliitika. Paralleelselt "puhta" raadioamatöörismiga, seda juba alates "Balti keti" päevist, osales osa raadioamatööride tulevase, iseseisva Eesti riiklike ja jõustruktuuride sõltumatute sidekanalitega kindlustamisel. Seda nii isiklike teadmiste ja oskuste tasemel kui ka amatööriraadioseadmetega. Periood alates jaanuarisündmustest Leedus ja lõpetades augustikuus lõpliku punkti panemisega ehk Eesti taasiseseisvumise väljakuulutamisega väärir eraldi ajaloolist ülevaadet. Seda otse asjaosalistelt endilt. Tähtsaim tulemus sellest etapist Eesti raadioamatööridele oli aga see, et nüüd olid (lõpuks!) olemas kõik eeltingimused ERAÜ kui organisatsiooni tegevuse taasiseseisvumiseks. Minu meelest on väga tähtis, et nende eeltingimuste loomisel tegid Eesti raadioamatöörid ennastohverdavalt ja edukalt kaasa. Magava või unise kassi suhu hiir ei eksi...

Edasi aga kordus peaaegu kõik see, mis oli leidnud kasutust eelmistel iseseisvustumise etappidel. Ehk täpsemalt - unikaalne üldkoosolek eetris detsembris 1991 (kokkusoitduks puudus bensiin!), kauaaegsetel isiklike kontaktidel tuginev "lobby" IARU sekretariaadis (Enn/ES1AR), vajalike dokumentide välkkiire ettevalmistus (Eve/ES1YE) ja nendele kooskõlastatud kinnitavate allkirjade muretsemine (Arvo/ES1CW). See kõik mahtus ajaliselt ühe nädala sisse. Seejuures lähteidee (paras pretseled ja pähkeli IARU vanahärradele!) oli see, et ERAÜ kui organisatsioon oli praktiliselt unustatud IARU liikmeskonda...

(Järg 6. lk)

QUO VADIS, ERAÜ?

(Algus 5. lk)

Mida oli vaja tõestada ja tõestatigi! Tänu sellele ebaharilikule (bürookraatlikule) käigule IARU tunnustus Eestile ka sellise enneolematu kiirusega saadi. Pean aga sealjuures märkima, et see oli ajalooline lööv. Me olime määranud end ühingu teele ajaloolise järjepidevuse alusel, kuid kaotanud sellega võimaliku otse riikliku (rahalise) toe lähitulevikus. Oletatavasti oleks laiemaid võimalusi saanud pakkuda nimetus Eesti Raadioamatööride Liit.

Ka järgmine periood ERAÜ taaselustamisel kinnitas kõike eelnenud - kui on tõsiselt vaja, leidub vabatahtlikke abistajaid. Ühingu kogu algne materiaalne baas koosnes ainult sellest varast (toolid, laud jm.), mille olime saanud päranduseks Eesti Tehnika ja Spordiliidult. Kõik muu tegutsemiseks vajalik, alates pakkepaberist ja lõpetades kontoritehnikaga, on saadud üksikamatööride ja nende taustfirmade annetustena. Ei ole teadlik kõigest, kuid minu meelest väärivad erilist tänu (tegude järjekorras) Arvo/ES1CW, Tiit/ES1AF, Igor/ES1RY, Eve/ES1YE, Ain/ES2RKL, Bruno/ES2RW, Arvo/ES5MC ja Tiit/ES1MW. Ja rääkimata Ennu/ES1AR osast...

Kuid kõik see oli alles eelmäng.

Tõsisemad lood seisid ees. Kui ERAÜ uue põhikirja koostamine ja heakskiitmine sujus enamvähem ettearvatavalt, siis suurem osa järgnevast kujunes täiesti ettearvamatuks. Kõige problemaatilisemaks kujunes paljude ühingu liikmete harjumusliku suhtumise muutumine/muutmine uude olukorda. Näiliselt nagu iseenesest (eelpool kirja pandu põhjal on lugeja võinud veenduda, et see pole tõsi) ja nagu enesestmõistetavalt saadud ES-kutsungid, vabad sagedusalad ning endiselt tasuta QSL-vahetus jm., oli jätnud paljudele mulje saabunud erilise õndsuse ajajärgust. Kuid karm reaalsus oli (on) teine - esmakordselt 50 aasta järele oli vaja oma kulul ka organisatsiooni ülal pidada, katta selle eksisteerimise ja välissuhtlemise rahalised kulud liikmete üldisest kassakapist. Ehk täpsemalt - kohustusliku (sorry) liikmemaksu kaudu. Selle põhitöö juurutamine on kestnud viimased kuus aastat ja jätkub siiani. Ja arvatavasti jääb ka uue juhatuse peamiseks peavalu allikaks algaval uuel sajandil!

Kui jätta kõrvale eelpool toodud n.ö. harjumuslik seik, et läbi aegade on saadud tegutseda tasuta, s.t. kolleegi teise kulul, siis selle probleemi lahenduse venimine on suurel määral tingitud ka ühingu praegusest põhikirjast. Nimelt ei näe see ette organisatsioonilist lüli väikesearvulise juhatuse ja üksikliikmete vahel maakondades. Kokkuvõtlikult - puudub piisav otse- ja tagasiside ühingu juhatuse ja liikmeskonna vahel. Laupäevahommikused raadiobülletäänid, kord kvartalis ilmuv "ES-QTC" ja kord aastas peetav liikmete üldkogu - kõik see täidab neid ülesandeid ainult osaliselt. Puudub mehhanism vastutuse, just nimelt vastutuse delegerimiseks laiale liikmeskonnale.

Mulle tundub, et selle olukorra parandamise meetmete arutelu võiks olla järgmise liikmete üldkogu päevakorra üks tähtsamatest punktidest. Kehitv ühingu põhikiri võimaldab luua juhatuse juurde mistahes alalisi või ajutisi toimkondi. Näiteks - miks ei võiks olla üheks selliseks toimkonnaks (või komisjoniks) kõigi maakondade (valitud) esindajate kogu alalise toimkonna (komisjoni) õigustest?

Muidugi oleks veel parem, kui juhatuses oleks esindajad igast maakonnast, kuid see võib tulla ajakohaseks vast hiljem, siis kui ERAÜ liikmeskond ületab arviliselt 900 kuni 1000 liikme raja. Seni, kuni sedalaadi muudatusi ei ole tehtud, peaks uus juhatuse suhtuma ühingu

aastaeelarvete tegemisse äärmise konservatiivusega. Viimaste aastate praktika on seda korduvalt tõestanud: liikmemaksude laekumine kolmandikult liikmeskonnast ei ole ajaliselt planeeritav. Ent kulud tuleb katta kindla ajakava järgi (võitluste võitjate autastamine, maksed IARU-le ja Riiklikule Sideametile jne.). Selline võlgnevus sisaldab ka eetilist probleemi - see hajameelne (olen siiski optimist) osa liikmeskonnast tegutseb ja kasutab ühingu teenide teiste, enda vastutustundvate liikmete kulul. Üks aasta teise järele.

Summa summarum - mis tehtud, see tehtud. Ja arvan, et tehtud on nii hästi, kui võimalik on olnud. See veidi pikemaks kujunenud sissejuhatus on põhjustatud rohkem sellest, mida aeg-ajalt on bandiaruteludest kõrvu jäänud. Aruteludest selle üle, mida üks või teine "vanakene" on teinud või tegemata jätnud. Ütleksin nii - kui midagi on tegemata jäänud, siis vaid ja ainult sellepärast, et sel ajahetkel ja konkreetse probleemi lahendamise palja veenmise teel, n.ö. ilusate siniste silmade eest ei ole õnnestunud. Vastaspool on nõudnud muud. Täpsemalt öeldes - RAHA. Meile kõigile arusa Eesti pealinn Tallinn koos meile tähtsate asutuste ja ettevõtetelega on üks korralik (raha)džungel. See oleks meeldetuletuseks neile, kes seda veel ei tea. Ja nagu oma kogemustest teate, ei ole see Tallinn mingi erand.

Mis saab edasi ehk

QUO VADIS, ERAÜ 2000?

Tulekahjude kustutamise aeg peaks olema lõppenud, uuesti "reha peale astumine" välditav. Loodan, et sajavahetust võtame vastu uue ja värske juhatuse taktikepi all. Aga kas kõik meist annavad endale aru, et sellega kaasneb ka ühe ajaloolise perioodi vahetus teise, eelmise täiesti erineva vastu? Kas me oleme valmis üle minema uuele juhtimiskorrale? Mõlten siinkohal ERAÜ uue juhatuse liikmete tööülesannete ja vastutusala paratamatust ümberjaotusest tulenevaid probleeme. Seega olukorda, kus suur osa senisest presidendi tööst tuleb ära teha ühel või teisel juhatuse liikmel. Näitlikult öeldes - loobuda presidendist peaministri ülesannetes. Ehk teisiti öeldes - "peaministri" ülesanded võtab enda kanda juhatuse esimehe esimehe asetäitja, jättes esimehele enam aega ja võimalusi tegelda strateegiliste probleemidega ning välissuhtlusega. Kõik see kokku peaks tähendama seda, et igaüks, kes juhatusse delegeramiseks oma nõusoleku annab, peab endale teadustama töiasja - juhatusse valitakse ta liikmete üldkogu poolt ainsa eesmärgiga - olla volitatud tegema tasuta tööd kogu liikmeskonna heaks kolm järgmist aastat. Ja et selles ettevõtmises ei saa teda segada perekond, töö jm. Juhatuse koosseisu valimisel tuleks kindlaks jääda põhimõtte, et regiooni poolt heaks kiidetud ja kollektiivselt esitatavat kandidaati üldkogul ei vaidlustata. Ja et ühest regioonist (kutsungipiirkonnast) esitatakse üldkogule ainult üks kandidaat. Ei mingit "teki enda poole tõmbamist"! Isikutevaheline rivaalitsemine peaks jääma alati ainult regiooniseseks asjaks.

Teine uut lähenemist nõudev probleem on valimiste korraldamine. Vajadus selleks tuleneb ühingu põhikirjast, täpsemalt selle viimasest ametlikust redaktsioonist. Et muuta tegevliikmete üldkogu otsustava hääleõigusega organiks, on vaja midagi ette võtta. Tundub, et seni kehtinud protseduuri eeglitest enam abi ei ole ja "iibusid" tuleb hakata kokku lugema mingil muul moel, näiteks kas või eelhääletuse korraldamisega posti teel. Mõelgem selle üle.

Kolmandaks. Arutelu ja otsuste langetamine paljude küsimuste üle, mis kuuluvad juhatuse korraliste koosolekute päevakorda, võiks toimuda eetris. Miks mitte kasutada meie harrastusest tulenevat eelist ja pidada kord kuus juhatuse koosolek raadio teel? Ja kohe pärast koosolekut, kui juhatuse on veel "ärkvel", oleks kõigil "maksumaksjail" võimalus otse juhatusele kavalaid või vähemkavalaid küsimusi esitada. Ja muidugi saada kohe vastus. Põhjanaanbrid on seda praktiliseerinud paaril viimasel aastal ja näib et tulukalt. Mõtlen siin seda osa ettepanekust, millal "mikrofon on vaba".

Neljandaks. Oleks vaja korradada LL ja ULL võistluste läbiviimist. Vastavate toimkondade juhatused ja aktiiv peaks kiiremas korras ning ühiselt välja töötama LL/ULL võistluste määrustiku. Sellise, milles oleks kirjeldatud ja määritletud kõikvõimalik, alates terminoloogist ning lõpetades aruandevormide näidistega. Selline määrustik saaks aluseks mis tahes LL või ULL võistluste juhendile. Asja bürookraatlik iva seisneb siin selles: kord ERAÜ juhatuse kinnitatud võistlusmäärustik (mis sisaldab ka ühe või teise kategooria võistluste võitjate autastamise norme) võimaldab toimkondadel koostada võistluste juhendeid lihtsustatud kujul - suurem osa sisust on juba määratud võistlusmäärustega. Seega jääksid ära palav "kolhoosiarutelud" juhatuses (kõik on spetsialistid n.ö. viimase peal!), mis säästaks tunduvalt juhatuse koosoleku aega. See annaks LL ja ULL toimkonnale rohkem iseseisvust/vastutust - võistlusi juhendi kinnitab ja võistlused korraldab konkreetne toimekatest (toimkond ju?) ja autoriteetsetest isikutest koosnev kogu. Mis puutub praegustesse LL ja ULL võistlustesse, siis kõrvalt jälgides tundub, et parandamist või muutmist vajaksid karika-võistluste juhendid. Aga eks asjaosalised tea ja tunne olukorda paremini.

Viidendaks. ERAÜ rahalised vahendid ja neile lisa hankimine. On paratamatult reaalsus, et pärast sajavahetust suureneb vältimatult ühingu tegeviliikme aastamaks. Kui palju suureneb, sõltub väga paljudest asjaoludest. Oletades, et ERAÜ suudab säilitada senised ülimalt positiivsed suhted QSL välispostitamise ja QSL-büroo ruumide üüri osas, jäävad peamisteks mureallikateks "ES-QTC" väljaandmise ja auhindade muretsemisega seotud (tõusvad) kulud. Kardan, et selle probleemi lahendamiseks jääb ka uue juhatuse "luupainajaks". Üheks eelarve tulude poole kasvatamise allikaks on kindlasti ühingu põhikirja nende sätete kasutamine, mis annavad meile õigu sirutada kätt riigi ja kohalike omavalitsuste eelarvete poole. Lisaks on tekkinud uus võimalus hankida liikmeid juriidiliste isikute leerist (põhikirja viimane redaktsioon!). Ära ei tohi unustada ka võimalikke sponsoreid materiaal-tehnilise abi saamiseks (sideaparatuur, arvutid jm.). Viimastelt raha lunimine on problemaatiline - meesuguseid taotlejad on liiga palju. Oleks (jälle see paha poiss "oleks") loomulik, kui "ES-QTC" valmimise kulud saaks täielikult katta lisarahadest, s.t. mitte liikmemaksudest. Samuti oleks eelarvele suur kergendus, kui osa autasufondist suudaks hankida LL ja ULL toimkond omi otsesidemeid ja suhteid kasutada n.ö. eelarveväliselt, nimeliste (firma, klubi, üksikamatööri) auhindadena, nii ühekordsete kui rändauhindadena. Selleks peaks reserve jätkuma - silmitses korra kutsungite loetelu ja vaadake neid "kahetähelisi" üle Maarjamaa...

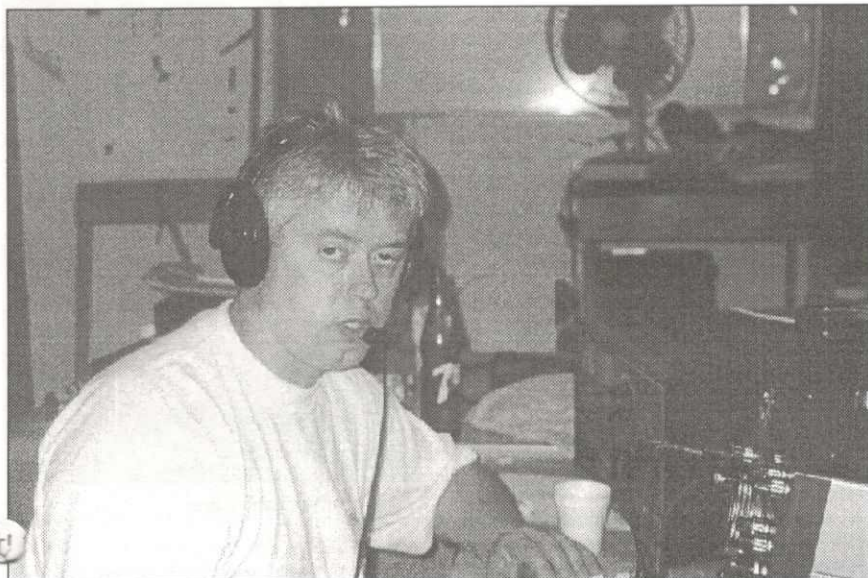
Selleks korraks kõik. Meestele - olge mehed, mitte vürtsed! Ja nende meeste naistele - vaadake, et need mehed kõike korralikult teeksid nii kodus kui eetris ja et nad ei joriseks iga pisiasja üle.

Kõigile kõige paremat, uut ja veel uuemad soovides

Laine/ES1YL

Tiit Praks, ES7RE

Grenadal - pile-up'ide ja maitseainete kodumaal



* Tiit - ES7RE/J3A

Aasta tagasi CQ Contest Magazine sirvides leidsin sealt terve nimekirja nimesid, kutsungeid ja e-maili aadresse *contesterte* kohta, kes oma QTH-d pakuvad võistluse pidamiseks või siis kuhu on teretunud uued operaatorid. See oli mõte, mis kindlasti paelub iga operaatorit, kes kordki mõnest võistlusest osa võtnud on. Nii ma otsustasingi asja uurida.

Saatsin e-maile eksootilistesse paikadesse nagu KH0AT, CT3BX, PJ9B ning muuhulgas ka J37K-le. Enamasti sain ühel või teisel põhjusel äraütlevaid vastuseid ning seda üllatavam oli positiivne vastus Harry Flasher'ilt (W8KKF), kelle Grenada kutsungiks on J37K.

Harry pakkus võimalust osaleda 1998. aasta CQ WW SSB Contesti jaoks multi-multi klassis kutsungiga J3A. Kutsusin ka oma sõbra Carlo, IK6CAC ja ka Hillari N6HR/ES1HR kampa, kes rõõmsalt ettepaneku vastu võtsid. Kümne kuu jooksul enne võistlust vahetasime Harry ja meie ekspeditsiooniliikmetega hulgaliselt e-maili ja koordineerisime tehnilisi ning organisatsioonilisi küsimusi. Nii läkski, et 20. oktoobri hommikul istusime abikaasaga Tallinnas Estonian Airi Amsterdami suunduvale lennukile, kohvris T-särgid ja lühikesed püksid ning ka TS450 transiiver, laptop arvuti, joetekolb, mõned tööriistad ja muu pudi-padi!

Pärast üheksatunnilist lendu Amsterdami võttis Bridgetown Barbadosel meid vastu süngete äikesepilvedega, mis esmapilgul lennukist vaadates meenus pigem Eestimaa suve kui päikeselist troopikat! Lennukist välja astudes oli aga küll tunne, nagu oleks sattunud saunalavale! Pärast neljatunnilist ootamist asusime kohaliku lennuliini LIAT CARIBBEAN AIRLINES lennukile, mis vahemaandumisega St. Vincentis meid Grenadale viis. Niisiis, kakskümmend üks tundi pärast teelaasumist Tallinnast olime kohal! Enamik ameeriklastestest oli saabunud just veerand tundi varem Miami American Airlines lennukiga, mida alles tühjaks laaditi. Pärast väikeseid viivitusi immigratsiooni kontrollis olime lõpuks kohal! Ilmeksimatult tundisime millegipärast ära Harry - sõbralik ja tasakaalukas ameeriklane, CQ Magazine kaenas! Tervitasime ja avastasime, et sealsamas on ka teised ekspeditsiooni liikmed - Brent, W5WW; Ron,

K5PN; Ron, WA8LOW; Sid, NH7C ja tema abikaasa Andrea NH7CC ja Tony, VE3RZ. Meile oli vastu tulnud Hillar, kes oli saabunud päev varem ning ka juba auto rentinud ja nii saime kiiresti ja mugavalt hotelli. Pagas, mis sisaldas transiivereid, lõppastmeid, kaablikerasid ja tööriistu, rändas aga otse Emergency Operating Centre -isse, J3A QTH-sse!

Järgmine hommik algas varakult - kell seitse kohaliku aja järgi kohtusime eelmisel õhtul saabunud ekspeditsiooniliikmetega hotelli ees ja hommikusööki ootamata asusime teele J3A QTH-sse, et päeva jooksul põhiline osa antennitöödest valmis saada.

Paarikümne minuti aja ajale aega imetleda seda suurepäraselt loodust ja sinist merd, külluslikult lopsakat taimestikku ja alati naeratavaid mustanahalisi inimesi! Grenada on troopilise kliimaga väikeriik Kariibi meres. See vulkaanilise tekkega mäginne saar on pindalalt üle kahe korra väiksem kui Hiiumaa. Pealinn on St. Georges umbes 5000 elanikuga, koos linna lähedal asuva asustatud alaga on elanikke kokku umbes 20 000. Kogu saare elanike arv on 90 000. Saart kutsutakse Spice Island - vürtsisaar - seal kasvavate arvukate maitsetaimede tõttu. Grenada on näiteks maailma suurim muskaatpähkli ekspordija, samuti kasvab seal kaneel, safran, kakao ja suurel hulgal troopilisi puuvilju.

Pärast peatust Blue Danube'is, kust varusime mineraalvett ja mõned suppid, olimegi Richmond Hillis, Fort Frederiku vahetus naabruses. Peab ütlemä, et kuigi ametlik valuita on ida-kariibi dollar, aktsepteeritakse ka kõige väikesemates kauplustes ameerika dollarit ja seda väga hea vahetuskursiga.

Niisiis oli kolmapäeva varahommik ja olime Grenada Rahvusliku Päästeteenistuse Keskuses, mis oli ka J3A asukohaks eeloleval nädalavahetusel. EOC (Emergency Operating Centre) kujutas endast kitsal kõrgendikul asuvat hoonet, mis asus umbes 220 m üle merepinna. Kõrgendik oli kitsas põhja - lõuna suunaline seljandik, mille kõrgeim punkt Fort Frederick on prantslaste üle 200 aasta eest rajatud kindlustus. Fort Frederick asus meist umbes 100 meetrit lõunas ja oli pisut kõrgemal

kui EOC.

Nii nagu contest-operaatorile kohane, tuli kõigepealt määratleda, millistesse suundadesse jäävad tähtsamad tiheda asustusega piirkonnad nagu Põhja-Ameerika, Euroopa ja Jaapan. Põhja-Ameerika suund oli piki saare läänerannikut põhja - asimuudiga umbes 320 - 360 kraadi, mis oli ka päris kenasti avatud. Põhja-Ameerikaga samasse suunda jääb ka Jaapan, nii et see kommentaar kehtib ka Jaapani suhtes. Läänesuund oli avatud merele, nii et vast mõne sammu kaugusel antennidest oli järsk kallak, kaugus merest võis olla vast umbes kilomeeter. Kahjuks on aga läänesuund suhteliselt tühi - vaid Kesk-Ameerika, Vaikne Ookean ja selle teises ääres Austraalia ja Uus Meremaa. Kuna meie asukoht oli saare edelanurgas, siis Euroopa, Aasia ja Aafrika suund oli diagonaalis üle saare, mille kõrgeim tipp ulatus umbes 2300 jalani üle merepinna ja seetõttu arvatavasti kaotas sellel suunal nn. madala nurga horisondi suhtes.

Asusime siis kohe asja kallale. Eelnevatest J3A operaatoritest oli panipaigas Hazeri ja Rohni masti sektsioonid, Hy-gaini ja Cushcrafti jagid ning hulgaliselt kaableid, nõore, traate jms. Kui kogu kraam oli panipaigast õuele toodud, jätkus igaühele tegevust.

Mastide sektsioonid ühendati poltidega, tõsteti liihaste jõul vertikaalasendisse ja alumised otsad fikseeriti mõne nõõrijupi abil aiaposti või mõne muu sobiva eseme külge. Masti ja antenni hoidsid üleval nõõrtõmmitsad. Antennid monteerisime maas ja leidsime, et elementide pikkused vastavad CW bandi häälestusele. Avasime siis manuaalid ja kruvisime elementide pikkused sellisteks, mis võimaldaks antennil resonanceeruda SSB bandis. Kui töö valmis, tõsteti antenn maast lahti, ühendati kaabel ja mõõdeti SWR analüsaatoriga (MFJ 259) seisvlainet, impedantsi ja resonantssagedust. Kui miski ei klappinud, siis jälle kruvikeeraja kätte ning reguleerisime elementide pikkusi! Kiiresti ja vähese vaevaga saime tööle nii 10m, 15m kui ka 20m jagid. Ainukeseks antenniks, milliga ei olnud vaja tegelda, oli 40m kaheelemendiline jagi, mis on seal pidevalt üleval.

Esimese päeva, see tähendab kolmapäeva õhtuks olid kõrgemate bandid antennid üleval. Oma järke jäid ootama 80m ja 160m antennid.

Pimedus saabus kiiresti, tuues endaga kaasa harvanähtavalt kauni värvidemängu päikeseloojangul. Pimeduse saabumisel hakkas kuulduma vali ritsikate sirin, mis on natuke samane meie augustiööde rohutirtsude lauluga, kuid see oli palju kordi valjem ja kestis ööst öösse, ehast koiduni. Vaatamata ööpimedusele ei andnud ka kuumus veel järele. Päikeseleitsak, mis meid keskpäeval praadis ja meie päikesega harjumatu valge naha punetama pani, andis ennast tunda veel õhtulgi. Nagu teadsime ja hiljem ka kogesime, olime Grenadal vihmaperioodil. See tähendas peamiselt seda, et aegajalt sattus kõrvetava päikese ette mõni pilv, aeg-ajalt puhus kerge tuul ja tuli ka mõni lühiajaline vihmahoog. See kõik oli mõistagi väga teretunud ja värskendav!

Nüüd oli aega üksteisega tutvuda, paaril õnnelikul läks korda ka nii öelda käsi valgeks teha transiiveri taga.

(Järg 8. lk)

Ülejäänud aga naasesid meie hotelli Tropicana Inn ühiseks õhtusöögiks. Saabusid ka ülejäänud meeskonnaliikmed - Carlo, IK6CAC; Oreste, IK3VIA ja Carsten, DL6LAU Londonist ja ka Kirk, NOKK ning Ron, N0AT Miami kaudu Minnesotast.

Järgmised kaks päeva kuluvad 80 m vertikaaliga ja 160 m inverted L-iga. Lisaks veel *beverage* antennid vastuvõtule, transiiverite ja lõppastmete kordaseadmisele, bandifiltrite paika panemiseks segamiste vältimiseks, proovi - pile-up'ideks ja nii edasi. Kõik töökohad olid varustatud laptop-arvutiga ja CT 9.37 programmiga. Arvutid olid omavahel Etherneti võrgus (6 bandi) pluss nii nimetatud *spotting station*. *Spotting stationi* ülesandeks oli OH2BUA *Web Clusteri* DX spote jälgida ja osas ühe või teise bandi puuduvatest kordajatest läbi *talk window* teada anda.

Reede lõunaks oli siis kõik enam-vähem valmis! Tehnilises mõttes olid meie võimalused märksa tagasihoidlikumad kui Kariibi mere "superjaamad" PJ9B ja V26B, kuid see ei vähendanud meie indu pingutada maksimaalse tulemuse nimel.

160 meetri bandi antennide ideed ja teostus oli Roni, W8LOW teostada. Subjektiivselt hinnates tundus Inverted L hea saateantenn olevat. Vastuvõtuks oli ka kaks *beverage* antenni, üks Põhja- Ameerika suunas ja teine Euroopa suunas. Kahjuks me neid aga kasutada ei saanud, kuna kohe võistluse algul "kõrbes" IC 775, mis oli sellele bandile mõeldud. Vahetus toimus reservis oleva IC 706 vastu, kuna aga sellel puudus eraldi RX antennisisend ja ka välise kommuteerimise võimalus puudus, siis tuli leppida ka vastuvõtul Inverted L-iga. Lõppastmeks oli sellel bandil kasutusel MLA 2500.

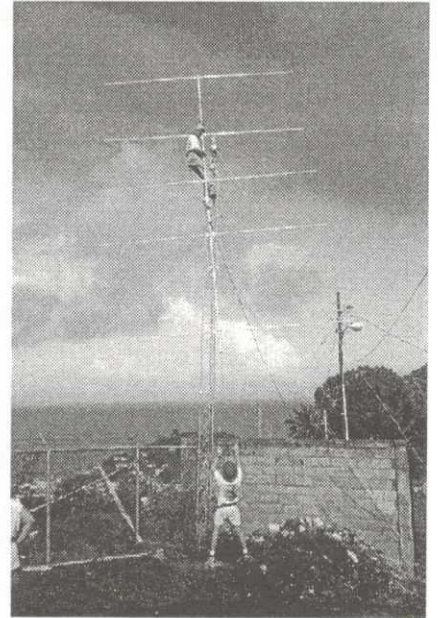
Kahleksakümnel meetril oli transiiveriks TS850 ja lõppastmeks vana Drake 4-L, mis oli olemas kohapealse panipaigas. Tuli vaid tolm maha pühkida ja ta oligi töökorras! Antenniks oli 80 m vertikaal (u. 27m), mille püstitasime käsitsi. Vastukaalud olid maapinnal ja tehtud montaažitraadid! Kuna meie asukoht oli kitsa kõrgendiku tipus, siis vastukaalud ei jagunenud just ühtlaselt ja suur osa nendest rippus pigem vertikaalses sihis! Viimastel tundidel enne võistluse algust panime koos Brentiga (W5WW) ka 80-le bi-direktsionaalse *beverage* antenni. Kahjuks

aga ei hakanud see korralikult tööle (see selgus paraku hiljem). See *beverage* sai ka Euroopa suhtes kõrgendiku n.ö. varjuküljele! Lisaks oli meil ka inverted V, kuigi põhiliselt saatsime ja ka kuulasime vertikaaliga. Sel bandil oli antennide kommuteerimine transiiverivälina (minu kaasavõetud REV 14!).

Neljakümnel oli meil 2 elementi Yagi, mis on seal pidevalt üleval, kuigi vaid 8-9 meetrit maapinnast. Transiiveriks oli IC 756, mis oli just "split" tööks väga mugav, samuti nn. "dual watch", mis võimaldas nii oma saatesagedust kui ka vastuvõtusagedust samal ajal jälgida! Sagedusejaotus on Euroopa ja Ameerika kombinatsioon. SSB töö algab 7040 ja läheb kuni "jänkide" bandi lõpuni. Lõppvõimendiks oli Ameritroni AL 1200.

Kahkekümne meetri bandi antenniks oli Cushcrafti 4 elementi monobander, mis oli Hazeri mastis umbes 8-9 meetrit maapinnast. Antenn oli maas monteeritud ja tõsteti ploki abil masti. Transiiveriks oli jälle TS850. Lõppvõimendiks oli SB230. Tegin vahetult enne võistlust 20-l sidet. Pärast kohalikkude päikeseloojangut kl. 21.50Z tulevad peamiselt Põhja- Ameerika jaamad, mis on väga tugevad. Umbes samal ajal avaneb band ka JA suunas, asimuut u. 320, peaaegu sama mis USA suund, nii et üsna raske on sealt "jänkide" alt neid JA-sid noppida.

Viieteistkümnel meetril kasutasime samuti 4 elementi Cushcrafti monobanderit, mis oli samuti vaid 7-8 meetrit kõrgel. Mastiks oli 3 - lüüline ROHni mast. Transiiveriks oli minu TS450 ja lõppastmeks NOKK poolt kaasatoodud Alpha 78. Kirk, NOKK oli väga tõsine operaator ja tore kaaslane. Ta on tavaliselt W0AIH operaator. Nagu tulemustest näha, oli 15 m kõige viljakam band! See band pakkus tegevust nii päeval kui öösel - vast ainult 3-4 tundi öösel oli aega, kus band läks peaaegu kinni. Euroopa levi algas juba enne päikesetõusu, umbes kl. 09.00Z paiku ja kestis vahelduva eduga kuni hilise pärastlõunani. Tunda oli ebastabiilne levi Euroopa põhjaosas - kohati tulid OH, SM-id väga tugevalt, siis aga jäid domineerima vaid I, EA, DL jne. Alates lõunast tugevnesid järjest rohkem USA signaalid ja neid jätkus peaaegu keskööni. Enne bandi kinniminekut tulid veel vajalikud kordajad Vaiksest Ookeanist ja samuti oli päris hulgaliselt Lõuna- Ameerika jaamu. Aeg-ajalt tekkis lausa LU-de pile-up!



* Antennide püstitamine.

Kümne meetri antenniks oli Hy Gaini 5 elementi monobander, mis oli samal kõrgusel nagu kõik ülejäänud antennidki. Jaamaks oli IC 728 ja lõppaste oli tagasihoidlikus režiimis töötav SB 220. Euroopa *pile-up'id* algasid 15 meetriga enam vähem samaaegselt, kuid signaalid olid minu meelest tugevamad kui 15-l ja oli lihtne tempot kõrge hoida. Bandi käitumine oli 15m -ga sarnane, kuid levid olid ehk veidi lühemad.

Pärast väikest puhkust hotellis naasesime contesti paika. Kell oli seitse õhtul. Viimased proovid ja kontrollid, *five-nine-eight* suupäraseks harjutatud -olime lõpuks valmis. Varem kokkulepitud graafiku alusel oli igal operaatoril 8 kuni 10 tundi opereerimisega esimese 24 tunni jooksul. Pool tundi enne võistluse algust pidasime veel väikese koosoleku nii strateegiliste kui taktikaliste küsimuste arutamiseks. Nüüd oli aga aeg positsioonidele asuda. Kell oli saamas kaheksa õhtul. Veel mõned minutid ja siis... *Here we go! Juliet Three Alpha, Contest!*

(Järgneb)

Varemavaldatule lisaks

U2R eellugu

Ajal, mil raadioamatöörid olid Venemaa vastavate teenistuste valvsa pilgu järelevalvel, kehtis kord, mille järgi lubati raadiojaamades kasutada erikutsungeid teatavate sündmuste puhul ja võistlustel paremate tulemuste saavutamiseks. Erikutsungi loa taotlemiseks oli vaja alati Moskvast ALMAVÜ keskorganite heakskiitu.

CQ WW Contest oli Viljandi amatööride seas väga populaarne, vabariikliku edetabeli eeskujul peeti siin oma piirkonna osavõtjate vahelist edetabelit. Oli kujunenud olukord ja baas, et võis tekkida idee esineda neil võistlustel ühiselt CW multi-multi klassis.

Siinsel, nüüd manalamehel Ivar Raudsepal (ex UR2NP) oli hea sõber German Gromov (UA3GK), üks juhtfiguuridest Moskvast. Arvo (ES1CW) soovitas ajada tema kaudu Moskvast vajalikud paberid. Oli hulk telefoni-

kõnesid ja posti teel asjaajamist. Prefiks ES kuulus siis ametlikult NSVL-ile ja nii sai kõigi erikutsungi reeglite järgi eelkooskõlastuse ka võistluseks taotletav erikutsung ES2R. German teadis, et see oli enne sõda meil kasutusel, kuid ta arvas, et minevik on jäädavalt minevikku vajunud. Erikutsungi avalduse juurde nõuti QSL-kaardi näidist. Selle tegime väga esindusliku. Esikülje värvifoto tegi Heikki (ES7FQ), kaardile kleebiti trükikojas tehtud tagakülje proovitrükk. Kogu avalduse dokumentide pakk koos Tallinna kooskõlastusega läks Moskvasse. Mõni aeg enne võistlust helistas mulle Ivar ja ütles, et oli Germanilt saanud halbu uudiseid. Läksin kohe tema poole, helistasin Moskvasse Germanile, kes teatas, et asjaolud on muutunud ja ES2R kutsungi kasutamine ei ole võimalik (ta arvas, et ES2R QSL-kaardid on trükitud ja

palju raha raisku läinud). Ta ei olnud nõus asjaolusid selgitama, rahustas siiski, et on võimalikud muud erikutsungid. Pakkus UR2R, RR2R, R2R või U2R. Kõne jooksul sai valitud viimane. Veidi hiljem tõi Rein (ES7MS) Tallinnast mulle eelmises "ES-QTC-s" avaldatud kirja ümbertrüki ja kohe sai kõik selgeks. Et võistlus oli kohe-kohe algamas, otsustasime sellest mitte välja teha ja 20-liikmelisel operaatorite kollektiivil mitte võistlustaju rikkuda.

"Valvsad organid" olid oma töö teinud... Jääb lisada, et võistlus ise läks hästi, enne võistlust seatud eesmärk - 10 000 sidepunkti - saavutati.

Soovin kõigile julget pealehakkamist erikutsungitega, nüüd juba ilma Moskvata.

Hellar Luik (ES7FU)

Mait Tomson, ES3RM

Kuidas teha SSTV pilte

Nüüd, kui oled saanud üle vasika-vaimustusest esimeste SSTV sidede üle, hakkad korraga tunnetama oma pildikollektsiooni puudulikkust. Soovitav on sama pilti ühe saateseansi jooksul saata mitte rohkem kui kaks-kolm korda. Muidu muutud oma kolleegidele ruttu ebahuvitavaks. Uskuge, vaatajaid jätkub. Seda tõestavad ilmekalt SWL-idelt saadud QSL-id, mis muide on väga erinevad tavalistest CW ja SSB sidede kaartidest.

Selleks, et värvipildi saatmisel toimuvast aru saada, tuletan meelde ebahuvitavast ja kolorimeetria põhimõisteid.

Valgus on üks kiirguse liike, elektromagnetiline võnkumine, mis loob nägelistaju (nähtav valgus). Elektromagnetlaineid iseloomustatakse kahe parameetriga, lainepikkuse ja kiirgusenergiaga. Nähtav valgus hõlmab spektrist kitsa piirkonna, umbes 380 ja 760 nanomeetrise (nm) vahemiku. Valguse lainepikkuse erinevust tajutakse kui värvuste erinevust. Kõige lühemad lained loovad tumevioletse värvuse, pikemad lained tumepunase värvuse taju. Terve spekter, mis sisaldab teatavates vahelkorades kõigi lainepikkusega komponente, loob valge värguse taju. Värvuste ja varjundite kogu mitmekesisuse juures võib kõiki olemasolevaid värvusi jagada 2 gruppi: kromaatilised (värvilised) ja akromaatilised ("värvusetud"). Kromaatilised värvused erinevad üksteisest tooni, küllastusaste ja heleduse poolest, akromaatilised ainult heleduse ehk suhtelise ereduse poolest.

Silmaga tunnetatavaid värviaistinguid selgitab kõige täiuslikumalt nägemise kolmevärvilisuse teooria. Vastavalt sellele on silma võrkkiiles kolme liiki närvilõppe (retseptoreid - tunnetusaparate), mis on erineva värvitundlikkusega ja ärrituvad valguse toimel. Ühed ärrituvad 680 nm lainepikkusega kiirte (punane) puhul, teised 550 nm (roheline) ja kolmandad 480-550 nm (sinililla) puhul. Retseptorite ühtlane ärritumine kutsus esile valge värguse (tugeva ärrituse puhul) ja hallide värguste aistingud (nõrga ärrituse puhul). Ärrituse puudumine kutsus esile musta värguse aistingut. Kolmesuguste retseptorite erineva ärrituse puhul toimub kromaatilise värguse tunnetamine. Retseptorite mitmesugune ärritusaste kutsus esile ühe või teise värguse aistingut. Järelikult võime silma kolme põhivärgusega - punane (R-red), roheline (G-green) ja sinine (B-blue) - mõjutades tunnetada kõiki värvusi ja varjundeid.

Aditiivne süntees või värguste liitmise (segamise) meetod võimaldab nägemise kolmevärvilisuse teoorial põhinedes saada kõiki värgusi ja varjundeid kolme põhivärguse (RGB) teatavas proportsioonis segamise (liitmise) teel. Seda põhimõtet kasutatakse ka värgi-SSTV-s.

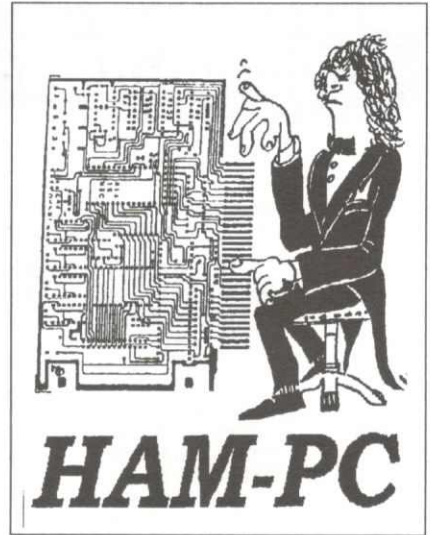
Värguste tekitamise aditiivne meetod allub järgmistele seadustele:

1. Ükskõik millise kromaatilise värguse segamine teatud proportsioonis täiendvärgusega annab akromaatilise värguse. Kromaatilise värguse segamisel täiendvärgusega teistsugustes vahelkorades saadakse üks kromaatilistest lähtevärgustest, värguse küllastusaste seejuures väheneb;

2. Värguste segamisel, mis ei ole täiendvärgused, saadakse vahevärgused, mis asetsevad spektris segatavate värguste vahel. Mida kaugemal asetsevad segatavad värgused teineteisest spektris, seda madalam on saadud värguse küllastusaste;

3. Värgused, mis kutsuvad silmas esile ühesuguseid värguseaistinguid, annavad optilisel segamisel sama värguse, olenemata lähtevärguste spektraalsest koosseisust.

Üksteise lähedal asuvad peened



erineva värgusega jooned või punktid kutsuvad esile värguste ruumilise segunemise, mispuhul tekib silmas ülalkirjeldatud seadustele vastav värgiaisting.

Õpetus valgusest ja värgvidest ei ole ainult füüsika, vaid suurel määral ka kui füsioloogia haru. Normaalse värginägemisega inimene suudab erisuguse värgusega esemeid või valgusallikaid kõrvutades eristada palju värgitoone. Treenitud vaatleja eristab värgitooni järgi umbes 150, küllastuse järgi umbes 25 ja heleduse järgi nõrgas valguses umbes 20 ning tugevas valguses kuni 64 värgust.

(Järgneb)

	Valge	Hall	Beež	Elevandiluu	Helekollane	Kuldkollane	Oranž ehk ruuge	Kinaverpunane	Karmiinpunane	Sirelililla	Tumelilla	Ooker	Roostepruun	Tumepruun	Sinakasroheline	Tumeroheline	Oliviroheline	Pastellroheline	Helesinine	Koobaltsinine	Ultramarin	Must
1. Valge	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
2. Hall	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
3. Beež	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
4. Elevandiluu	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
5. Helekollane	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
6. Kuldkollane	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
7. Oranž ehk ruuge	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
8. Kinaverpunane	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
9. Karmiinpunane	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
10. Sirelililla	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
11. Tumelilla	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
12. Ooker	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
13. Roostepruun	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
14. Tumepruun	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
15. Sinakasroheline	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
16. Tumeroheline	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
17. Oliviroheline	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
18. Pastellroheline	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
19. Helesinine	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
20. Koobaltsinine	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
21. Ultramarin	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△
22. Must	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△	△

Tingmärgid: lühi ruut — neid värgusi pole soovitatav koos kasutada; ○ — ei sobi teineteisega eriti; ✱ — harmoneeruvad hästi; △ — sobivad omavahel väga hästi.

Vello Priimann, ES1QD

Räägime diplomeist

PRANTSUSMAA

Sain just F9IL käest värsket informatsiooni REF- i diplomitest ja toon nüüd selle teieni. Kõigepealt diplomi nimi, siis hind ja manager.

DDFM	12 IRC või 12 US\$	F6EDW, Chistian COOPAL
5BDDFM	68 IRC või 56 US\$	P.O. Box 83
DPF	12 IRC või 12 US\$	F-63307 THIERS cedex
5BDPF	68 IRC või 56 US\$	
Kleebised	7 IRC või 6 US\$	
DUF1	8 IRC või 8 US\$	F9IL, Edmond DUBOIS,
DUF2	10 IRC või 10 US\$	Impasse du Saurin
DUF3	12 IRC või 12 US\$	13410 LAMBESC
DUF4	16 IRC või 14 US\$	
DUF medal	24 IRC või 21 US\$	
5BDUF	68 IRC või 55 US\$	
DIFM	16 IRC või 14 US\$	F6CFT, Jean Jacques COSTE
Kleebised	7 IRC või 6 US\$	816 Av. Dealatire de Tassigny
		F-71000 MACON
DTC	12 IRC või 12 US\$	F6CUK, Thierry MAZEL
DTC1	12 IRC või 12 US\$	PUY CHANY,
DTC2	12 IRC või 12 US\$	F-63360, ST BEAUZIRE,
FRANCE		
DTC3	12 IRC või 12 US\$	
DTC HONOR	68 IRC või 55 US\$	
FCW100	12 IRC või 12 US\$	
Kleebised	12 IRC või 12 US\$	
DTA	12 IRC või 12 US\$	F6AXP, Max POMEL, P.O. BOX 73,
DDTOM	12 IRC või 12 US\$	F-63370 LEMPDES
REF-YL	12 IRC või 12 US\$	FB1NAN, Patrick ROCHE,
Kleebised	12 IRC või 12 US\$	33 Rue de Terre Blanche,
DEE	12 IRC või 12 US\$	F-63118 CEBAZAT

Nagu näha maksavad mõned diplomid küllalt palju, aga need pole ka lihtsalt paberid, m vaid ilusad seinaplaadid.

REF-i (RESEAU DES EMETTEURS FRANCAIS) diplomite üldtingimused:

1. Diplomeid võivad taotleda kõik kutsungit omavad raadioamatöörid.
2. Avaldus peab olema vormistatud vastavalt IARU kehtestatud tingimustele ja kinnitatud vastava maa AWARD MANAGERi poolt. Kui see pole võimalik, tuleb taotlusega koos saata ka QSL-kaardid.
3. REF-i otsus on lõplik.

Nüüd siis diplomite tingimused.

THE DDFM AWARD –Diplome des Departements Francais de la Metropole

Kehtivad kõik QSOd alates 30.juunist 1957, WARC lainealadel alates 1.jaanuarist 1982. Side võivad olla peetud HF ja VHF kõikidel tööliikidel.

HF: 40 eri departemangu.

VHF: 20 eri departemangu.

Kleebise saab iga järgmise 10 departemagu eest.

Spetsiaalse kleebise "Excellents" saab kõikide 96 departemangu eest.

Repiitrite kaudu peetud sised ei kehti.

FRENCH DEPARTEMENT LIST

Nr.	DEPARTEMENT	PROVINCE DPF
01	AIN	RHONE-ALPES
02	AISNE	PICARDIE
03	ALLIER	AUVERGNE
04	ALPES HAUTE PROVENCE	PROVENCE-COTE D'AZUR
05	ALPES (HAUTE)	PROVENCE-COTE D'AZUR
06	ALPES-MARITIMES	PROVENCE COTE D'AZUR
07	ARDECHE	RHONE-ALPES
08	ARDENNES	CHAMPAGNE
09	ARIEGE	MIDI-PYRENEES
10	AUBE	CHAMPAGNE
11	AUDE	LANGUEDOC-ROUSSILLON
12	AVEYRON	MIDI-PYRENEES
13	BOUCHES-DU-RHONE	PROVENCE-COTE D'AZUR
14	CALVADOS	BASSE NORMANDIE
15	CANTAL	AUVERGNE
16	CHARENTE	POITOU-CHARENTE
17	CHARENTE-MARITIME	POITOU-CHARENTE
18	CHER	CENTRE
19	CORREZE	LIMOUSIN
2A	CORSE SUD	CORSE
2B	CORSE (HAUTE)	CORSE

21	COTE D'OR	BOURGOGNE
22	COTES DU NORD	BRETAGNE
23	CREUSE	LIMOUSIN
24	DORDOGNE	AQUITAINE
25	DOUBS	FRANCE-COMTE
26	DROME	RHONE-ALPES
27	EURE	HAUTE NORMANDIE
28	EURE-ET-LOIR	CENTRE
29	FINISTREE	BRETAGNE
30	GARD	LANGUEDOC-ROUSSILLON
31	HAUTE-GARONNE	MIDI-PYRENEES
32	GERS	MIDI-PYRENEES
33	GIRONDE	AQUITAINE
34	HERAULT	LANGUEDOC-ROUSSILLON
35	ILLE-ET-VILLAIN	BRETAGNE
36	INDRE	CENTRE
37	INDRE-ET-LOIRE	CENTRE
38	ISERE	RHONE
39	JURA	FRANCHE-COMTE
40	LANDES	AQUITAINE
41	LOIR-ET-CHEV	CENTRE
42	LOIRE	RHONE-ALPES
43	HAUTE-LOIRE	AUVERGNE
44	LOIRE-ATLANTIQUE	PAIS DE LOIRE
45	LOIRET	CENTRE
46	LOT	MIDI-PYRENEES
47	LOT-ET-GARONNE	AQUITAINE
48	LOZERE	LANGUEDOC-ROUSSILLON
49	MAINE-ET-LOIRE	PAYS DE LOIRE
50	MANCHE	BASSE-NORMANDIE
51	MARNE	CHAMPAGNE
52	MARNE (HAUTE)	CHAMPAGNE
53	MAYENNE	PAS DE LOIRE
54	MEURTHE-ET-MOSELLE	LORRAINE
55	MEUSE	LORRAINE
56	MORBIHAN	BRETAGNE
57	MOSELLE	LORRAINE
58	NIERVE	BOURGOGNE
59	NORD	NORD
60	OISE	PICARDIE
61	ORNE	BASSE-NORMANDIE
62	PAS-DE-CALAIS	NORD
63	PUY-DE-DOME	AUVERGNE
64	PYRENEES-ATLANTIQUE	AQUITAINE
65	PYRENEES (HAUTES)	MIDI-PYRENEES
66	PYRENEES-ORIENTALES	LANGUEDOC-ROUSSILLON
67	BAS-RHIN	ALSACE
68	HAUT-RHIN	ALSACE
69	RHONE	RHONE-ALPES
70	SAONE (HAUTE)	FRANCHE-COMTE
71	SAONE-ET-LOIRE	BOURGOGNE
72	SARTHE	PAYS DE LOIRE
73	SAVOIE	RHONE-ALPES
74	HAUTE-SAVOIE	RHONE-ALPES
75	VILLE DE PARIS	ILE-DE-FRANCE
76	SEINE-MARITIME	HAUTE-NORMANDIE
77	SEINE-ET-MARNE	ILE-DE-FRANCE
78	YVELINES	ILE-DE-FRANCE
79	DEUX-SEVRES	POITOU-CHARENTES
80	SOMME	PICARDIE
81	TARN	MIDI-PYRENEES
82	TARN-ET-GARONNE	MIDI-PYRENEES
83	VAR	PROVENCE-COTE-D'AZUR
84	VAUCLUSE	PROVENCE-COTE-D'AZUR
85	VENDEE	PAYS DE LOIRE
86	VIENNE	POITOU-CHARENTES
87	HAUTE-VIENNE	LIMOUSIN
88	VOSGES	LORRAINE
89	YONNE	BOURGOGNE
90	TERRITOIRE DE BELFORD	FRANCHE-COMTE
91	ESSONNE	ILE-DE-FRANCE
92	HAUTS-DE-SEINE	ILE-DE-FRANCE
93	SEINE-SAINT-DENIS	ILE-DE-FRANCE
94	VAL-DE-MARNE	ILE-DE-FRANCE
95	VAL-D'OISE	ILE-DE-FRANCE

THE 5BDDFM AWARD: Diplome des Departements Francais sur 5 Bandes

Tingimused on samad, mis DDFM, aga sised peavad olema peetud ainult viiel lühilainealal (lubatud 9 lainealast). Vaja on 300 QSL-kaarti ja vähemalt 10 eri departemangu igal lainealal (kokku 50 erinevat).

THE DPF AWARD: Diplome des Provinces de France

Diplom antakse välja kas CW või PHONE ja HF või VHF.

HF: 22 "PROVINCES"

VHF: 16 "PROVINCES"

(Järgneb)



144 MHz aktiivsusõhtu 1.septembril 1998

Osavõtjaid 34, nendest 7 T-kategooria jaama.
Saabumata jäi 12 aruannet.2 aruannet oli kontrolliks.

Osavõtjaid piirkonniti: ES1 - 11, ES2 - 6, ES4 - 1, ES5 - 4, ES6 - 4, ES7 - 1, ES8 - 3, ES0 - 4.

Max. QRB CW: 988 km ES2RJ -LA4XGA (JP33VC)

Max. QRB SSB: 544 km ES2RJ - SK0BK (JO79OF)

Max QRB FM: 467 km ES0MK - OH6QR (KP22BN)

Eesti karikavõistlused (EKV)

Üld T-kat. Kutsung Punkte K.P.

1.	ES2AAG	8033	32
2.	ES6RMR	7815	27
3.	1. ES5TEU	7489	24
	ES1LBR	7084	22
5.	ES2NA	6736	21
6.	ES1LBW	6313	20
7.	ES5WE	6099	19
8.	ES1LBS	5836	18
9.	ES2RJ	4963	17
10.	2. ES7TGH	4850	16
11.	ES1DF/2	4621	15
12.	ES5LF	4133	14
13.	ES6CO	2174	13
14.	ES0CD	2056	12
15.	ES1AAP	2007	11
16.	ES8ABH	1886	10
17.	ES1OX	1028	9
18.	3. ES1TBR/1895	8	8

Aktiivsusetest (AT)

1.	ES2RJ	26815	32
2.	ES2NA	18000	27
3.	ES5WE	17741	24
4.	ES1DF/2	17224	22
5.	ES2AAG	12877	21
6.	ES1LBR	12056	20
7.	1. ES5TEU	9384	19
	ES6RMR	8893	18
9.	ES1LBW	8658	17
10.	ES1LBS	8584	16
11.	2. ES7TGH	6477	15
12.	3. ES8TFB	6130	14
13.	ES5LF	4133	13
14.	ES6CO	3922	12
15.	ES1AAP	2448	11
16.	ES8ABH	2302	10
17.	ES0CD	2056	9
18.	ES1OX	1549	8
19.	4. ES1TBR/11500	7	7

Phone (F)

1.	ES2AAG	12887	32
2.	ES1LBR	12056	27
3.	ES2RJ	10550	24
4.	ES2NA	9996	22
5.	ES0MK	9530	21
6.	1. ES5TEU	9384	20
	ES5WE	8984	19
8.	ES6RMR	8893	18
9.	ES1LBW	8658	17
10.	ES1LBS	8584	16
11.	2. ES7TGH	6477	15
12.	ES1DF/2	6205	14
13.	ES5LF	4133	13
14.	ES6CO	3922	12
15.	ES1AAP	2448	11
16.	ES8ABH	2302	10
17.	ES0CD	2056	9
18.	3. ES1TBR/11500	8	8
19.	ES1OX	1093	7

432 MHz aktiivsusõhtu 8.septembril

Osavõtjaid 12, nendest 1 T-kategooria jaam. Ei saabunud 4 aruannet.

Osavõtjaid piirkonniti: ES1 - 3, ES2 - 6, ES5 - 2.

Max. QRB CW: 544 km ES2RJ - SK4BX (JO79OF)

Max. QRB SSB: 419 km ES2RJ - OH6SU (KP13BB)

Max. QRB FM: 438 km ES5WE - OH0AB (JP90XI)

EKV

1.	ES5WE	4342	32
2.	ES2RJ	3263	27
3.	ES2AAG	2464	24
4.	ES1DF/2	2436	22
5.	ES1LBW	2183	21
6.	ES2NA	2150	20
7.	1. ES5TEU	2101	19
8.	ES1LAU/2	1879	18

AT

1.	ES2RJ	12580	32
2.	ES5WE	9722	27
3.	ES1DF/2	7505	24
4.	ES2AAG	6479	22
5.	ES2NA	4476	21
6.	ES1LAU/2	3305	20
7.	ES1LBW	3187	19
8.	1. ES5TEU	2101	18

F

1.	ES2RJ	7577	32
2.	ES2AAG	6479	27
3.	ES5WE	6384	24
4.	ES2NA	4476	22
5.	ES1DF/2	3532	21
6.	ES1LAU/2	3305	20
7.	ES1LBW	3187	19
8.	1. ES5TEU	2101	18

1296MHz aktiivsusõhtu 15.septembril

Osavõtjaid 3, nendest 1 ei esitanud aruannet.

Max. QRB CW: 349 km ES2NA&ES2RJ - SM0FZH (JO99HI)

Max. QRB SSB: 105 km ES2RJ - OH2AXH (KP200K)

EKV

1.	ES2RJ	314	32
2.	ES2NA	311	27

AT

1.	ES2NA	1692	32
2.	ES2RJ	1681	27

F

1.	ES2NA	484	32
2.	ES2RJ	480	27

144 MHz aktiivsusõhtu 6.oktoobril 1998

Osavõtjaid 33, nendest 5 T-kategooria jaama. Aruandeid ei saanud 9, esitati 2 kontrollaruannet

Osavõtjaid piirkonniti: ES1 - 10, ES2 - 8, ES3 - 1, ES5 - 5, ES6 - 2, ES7 - 3, ES8 - 3, ES0 - 1

Max. QRB CW: 673 km ES5PC - SK4EA (IO79OO)

Max. QRB SSB: 618 km ES5PC - SK5GQ/5 (IO89CQ)

Max. QRB FM: 436 km ES5PC - OH1XT (KP01UK)

ES1DF/2 - OH7HGL (KP32VT)

EKV

1.	ES6RMR	9032	32
2.	ES2RJ	8390	27
3.	ES1LBW	8066	24
4.	ES2NA	7648	22
5.	ES1LBR	7647	21
6.	1. ES5TEU	7401	20
	ES2AAG	7261	19
8.	ES7RU	7215	18
9.	ES7TA	6746	17
10.	ES1DF/2	6377	16
11.	ES8ABH	5947	15
12.	2. ES7TGH	5777	14
13.	ES1LAU/2	4920	13
14.	ES6TB	4536	12
15.	ES5LF	4328	11
16.	ES1AAP	2724	10
17.	ES1OX	1669	9
18.	3. ES1TCF	771	8

AT

1.	ES2RJ	23346	32
2.	ES5PC	21661	27
3.	ES1DF/2	18425	24
4.	ES2NA	16000	22
5.	ES1I/2	15701	21
6.	ES1LBR	15485	20
7.	ES1LBW	13207	19
8.	ES6RMR	11463	18
9.	ES2AAG	11099	17
10.	ES7TA	9078	16

11.	1.	ES5TEU	8725	15
12.	2.	ES7TGH	8005	14
13.		ES7RU	7914	13
14.		ES8LBI	7501	12
15.		ES8ABH	7276	11
16.	3.	ES8TFB	6063	10
17.		ES1LAU/2	5874	7
18.		ES6TB	5393	8
19.		ES5LF	4328	7
20.		ES1OX	3887	6
21.		ES1AAP	3621	5
22.		ES3BQ	3522	4
23.	4.	ES1TFC	1277	3

F

1.	ES2RJ	16180	32
2.	ES1I/2	15701	27
3.	ES1LBR	15485	24
4.	ES1LBW	13207	22
5.	ES6RMR	11463	21
6.	ES2NA	11246	20
7.	ES2AAG	11099	19
8.	ES1DF/2	10552	18
9.	ES7TA	9078	17
10.	1. ES5TEU	8725	16
11.	2. ES7TGH	8005	15
12.	ES7RU	7914	14
13.	ES8LBI	7501	13
14.	ES8ABH	7276	12
15.	3. ES8TFB	6063	11
16.	ES1LAU/2	5874	10
17.	ES6TB	5393	9
18.	ES5LF	4328	8
19.	ES1AAP	3621	7
20.	ES1OX	1648	6
21.	4. ES1TFC	1277	5

432 MHz aktiivsusõhtu 13.oktoobril

Osavõtjaid 11, nendest 2 T-kategooria jaama. Aruandeid ei saabunud 4.

Osavõtjaid piirkonniti: ES1 - 6, ES2 - 5.

Max. QRB CW: 538 km ES2RJ - LY2WR (KO24OQ)

Max. QRB SSB: 376 km ES2AAG - OH6KTL (KP02OJ)

Max. QRB FM: 341 km ES2RJ - OH6QR (KP22BN)

EKV

1.	ES1DF/2	1167	32
2.	ES2RJ	1023	27
3.	ES2AAG	1017	24
4.	ES2NA	985	22
5.	ES1LBW	977	21
6.	1. ES1TCG	888	20

AT

1.	ES2RJ	9376	32
2.	ES1DF/2	5979	27
3.	ES2AAG	2712	24
4.	ES1LBW	2450	22
5.	ES2NA	1620	21

F

1.	ES2RJ	4426	32
2.	ES2AAG	2712	27
3.	ES1LBW	2450	24
4.	ES1DF/2	1957	22
5.	ES2NA	1620	21
6.	1. ES1TCG	888	20

1296 MHz aktiivsusõhtu 20.oktoobril

Osavõtjaid 2, üks aruanne jäi tulemata.

Max. QRB CW: 279 km ES2RJ - OH0AA (JP90XD)

Max. QRB SSB: 15 km ES2RJ - ES2NJ (KO29J)

EKV

1.	ES2RJ	345	32
----	-------	-----	----

AT

1.	ES2RJ	729	32
----	-------	-----	----

F

1.	ES2RJ	330	32
----	-------	-----	----

144 MHz aktiivsusõhtu 4.novembril

Osavõtjaid 41, nendest 9 T-kategooria jaama ja 2 YL-operaatorit.

Saabus üks kontrollaruanne.

Osavõtjaid piirkonniti: ES1 - 7, ES2 - 8, ES3 - 3, ES4 - 1, ES5 - 6,

ES7 - 2, ES8 - 3, ES0 - 4.

Max. QRB CW: 616 km ES2NA&ES2RJ - SK7IJ/JO77

Max. QRB SSB: 475 km ES2NA - LY1DQ/ KO25RF

Max. QRB FM: 491 km ES2RJ - OH6AI/

KP13MU

EKV

1.	ES2AAG	7741	32
2.	ES1LBR	7694	27
3.	1. ES5TEU	7233	24
4.	2. ES7TGH	5889	22
5.	ES2RJ	5708	21
6.	ES6RMR	5496	20
7.	ES1LBW	5490	19
8.	ES2NA	4839	18
9.	ES3SC	4646	17
10.	ES1DF/2	4549	16
11.	ES1LAU/2	3923	15
12.	ES1LBS	3730	14
13.	3. ES3TEX	3480	13
14.	ES2WX	3255	12
15.	ES7RU	2890	11
16.	ES1AAP	2533	10
17.	ES6TB	2338	9
18.	ES5LF	2183	8
19.	4. ESTCU	2158	7
20.	ES5QA	2119	6
21.	ES1JL/2	833	5
22.	5. ES0TFW	398	4

AT

1.	ES2RJ	14379	32
2.	ES2NA	13196	27
3.	ES1DF/2	12894	24
4.	ES1LBR	10706	22
5.	ES2AAG	9833	21
6.	1. ES5TEU	7628	20
	ES1LBW	7168	19
8.	ES1LAU/2	6438	18
9.	2. ES7TGH	6090	17
10.	ES6RMR	5774	16
11.	ES1LBS	5340	15
12.	ES3SC	5092	14
13.	ES2WX	5055	13
14.	ES8LBI	4510	12
15.	3. ES8TFB	4038	11
16.	4. ES3TEX	3926	10
17.	ES1AAP	3664	7
18.	ES3BQ	3375	8
19.	ES7RU	3280	7
20.	ES1JL/2	2551	6
21.	ES6TB	2338	5
22.	ES5LF	2183	4
23.	5. ES8TCU	2158	3
2			

AT			
1.	ES2RJ	7290	32
2.	ES1DF/2	5849	27
3.	ES1LBW	4853	24
4.	ES2AAG	4586	22
5.	ES2NA	4236	21
6.	ES1JL/2	2500	20
7.	1. ES5TEU	2366	19
8.	ES8LBI	2207	18
9.	ES1LAU/2	1398	17

F			
1.	ES1LBW	4853	32
2.	ES2AAG	4586	27
3.	ES2NA	4236	24
4.	ES2RJ	4090	22
5.	1. ES5TEU	2366	21
6.	ES8LBI	2207	20
7.	ES1DF/2	2166	19
8.	2. ES1TCG	1846	18
9.	ES1LAU/2	1398	17

10.	ES1JL/2	1375	16
11.	ES3BQ	1346	15

1296 MHz aktiivsusõhtu 17.novembril

Osavõtjaid 1.

Max. QRB CW: 226 km ES1JL/2 -OH3TR/KP11WK

AT			
1.	ES1JL/2	226	32

1999.a. aktiivsusõhtute juhend

144 MHz iga ku esimene teisipäev 20.00-23.59

432 MHz iga kuu teine teisipäev 20.00-23.59

1296 MHz iga kuu kolmas teisipäev 20.00-23.59

* 50 MHz iga kuu neljas teisipäev 20.00-23.59

2. Olenemata lainealast annab iga kilomeeter 1 punkti. Alla 10 km side annab 10 punkti.

3. Lisapunkte iga uue WW-lokaatori ruudu (näit. KO29, KP20) eest saab järgmiselt:

144 MHz - 500

432 MHz - 300

1296 MHz - 100

50 MHz - 500

4. Laineala tulemus koosneb kilomeetrite ja lisapunktide summast.

5. Eesti jaamade omavahelised siled on lubatud iga **kahe tunni** tagant töölist olenemata. Väljaspool Eesti võib olla üks side iga korrespondendiga kogu võistluse jooksul, töölist olenemata.

6. Võistlusklasse on kaks:

A - üldklass (CW + muud)

B - phone klass (SSB, FM või mõlemad).

NB! Võistlusklass märkida esimese aruandelehe ülemisse nurka.

7. Aasta arvestuses moodustub iga jaama tulemus 9 parema osavõistluse tulemusest (kaheteistkümnest) igal lainealal A- ja B-klassis eraldi. Seega on autasud lainealade ja klasside kaupa eraldi. Tulemuse saavad ka need jaamad, kellel on peetud aastast vähemalt üks võistlus ja on saadetud aruanne. Iga jaama aasta punktisumma koosneb osavõistluste kohapunktide summast. 1.koht annab 32, 2.koht 27, 3.koht 24, 4.koht 22, 5.koht 21 ja nii edasi kuni 25.kohani, mis annab veel 1 punkti.

8. Aruanded saata ühe kuu jooksul pärast testi

e-mail es2rj@kuku.ee

fax 630 7070

post postkast 4, Viimsi, 74001 Harju.

* ES2WX auhinnavõistlus

ES2WX 50MHz auhinnavõistlused

Käes on uus võistlushooaeg ja alustame taas ES2WX auhinnavõistlustega 50MHz-l. Kuna käesolevast aastast on ULL võistlustel uued reeglid, täiustame ka nende võistluste juhendit, mis on nüüd vastavuses Skandinaavia võistluste omaga kokkuvõttlikult.

Aeg: Iga kuu neljas teisipäev kell 20.00 kuni 23.59 (Eesti aeg).**Sagedus:** Vastavalt IARU 50MHz sgedusplaanile.**Tööliik:** SSB, CW ja FM.**Raport:** RST + QTH lokaator**Punktid:** Iga töötatud km annab 1 punkti + iga töötatud ruut 500 punkti.

Alla 10km side annab 10 punkti.

Aruanne: Esitada ULL aruandebanketil (või analoogsel).

Kellaeg aruandes on UTC lubatud erinevusega +/- 2min. Saatmise tähtaeg on 1 kuu.

Autasustamine: Võistluste võitja selgub 9 parema etapi kohapunktide summeerimisel. Autasustatakse võistluste võitjat ja vastavalt osavõitu aktiivsusele pannakse välja teisi auhindu.**Töötatud ruudud, väljad, maad**

CALL	SQR	144 MHz		432 MHz			
		FLD	DXCC				
ES2WX	415	13	40	ES2WX	140	6	17
ES6RQ	391		37	ES6RQ	103		19
ES2RJ	369	12	40	ES2XM	92		11
ES2XM	308		37	ES2RJ	88	5	17
ES4EQ	302		39	ES0HD	83		19
ES3GZ	281	10	35	ES4EQ	80		16
ES5WE	278	11	32	ES0IW	79		17
ES1RF	252	8	30	ES5WE	62	5	11
ES3EJ	218			ES0SM	59	5	20
ES0IW	216		32	ES0NW	59	4	17
ES0NW	207	9	30	ES3GZ	52	4	10
ES8RO	199		27	ES1JL	48	4	11
ES0SM	196	11	31	ES1RF	47	4	10
ES1OX	194	7	18	ES1AO	35		12
ES7RDR	189		31	ES0ZA	33		8
ES0HD	187		23	ES1CW	32	4	7
ES5RY	183	8	32	ES1DF	32	4	7
ES1AO	169		25	ES0IC	30		7
ES1JL	163	7	17	ES5MG	28		9
ES1AW	158	9	25	ES0BI	28		7
ES2QN	152	9	22	ES1CR	27		12
ES6PZ	151		20	ES5QA	26		8
ES2NA	147	9	26	ES2AAG	26	4	4
ES1CW	142	8	21	ES0QY	25		8
ES5QA	135		35	ES1AW	24		7
ES3IX	132		19	ES2NA	23	3	8
ES1DF	126	6	14	ES1I	22	4	4
ES0IC	125		15	ES1LBW	18	3	3
ES5RDV	123		19	ES1MW	17	3	4
ES0ZA	118		22	ES1NJ	16	3	4
ES0QY	116		18	ES6RAT	15		6
ES5D	102		31	ES1TFT	15	2	3
ES1I	100	5	13	ES1WQ	14	3	4
ES2QH	87	6	16	ES2QN	12	3	6
ES8JX	64	4	12	ES1OX	11	3	5
ES1MW	59	4	14	ES1LBU	11	2	3
ES2AAG	55	4	6	ES2QH	11	2	3
ES3BM	54	4	11	ES1LBK	7	2	3
ES1WQ	52	4	12	ES1TCG	7	2	3
ES1MM	51	4	8	ES1TDZ	7	2	3
ES1LBW	41	4	7	ES5TEU	5	2	2
ES2CM	41	4	6	ES8JX	5	2	2
ES2WR	41	4	6	ES2WR	3	3	3
ES1LBK	33	4	6	ES8LBI	3	2	2
ES1LBR	30	4	7	ES1TEF	1	1	1
ES1LAU	28	3	5	ES2TGO	1	1	1
ES1NJ	27	3	4	ES5RY	1	1	1
ES1TCH	25	3	5				
ES5TEU	24	3	5				
ES6RMR	23	4	6				
ES7TGH	21	3	5				
ES8IJ	20	4	4				
ES1TCG	20	3	3				
ES1LBQ	19	4	5				
ES3TBQ	19	3	4				
ES1LBU	19	2	2				
ES8LAE	18	4	6				
ES7AAY	15		3				
ES1DC	15	2	2				
ES2NT	12	3	3				
ES1TBG	12	2	3				
ES1TBR	11	2	4				
ES1TEF	6	2	2				
ES1TEP	4	2	2				
ES1TFT	3	1	2				
ES2TGO	1	1	1				
ES2RJ	45	4	9				
ES2WX	35	4	9				
ES4EQ	33		9				
ES6RQ	33		9				
ES5WE	29	4	7				
ES0SM	26	4	8				
ES1RF	15	4	5				
ES2XM	14		5				
ES1AJ	14	4	5				
ES2WR	13	4	5				
ES0W	11		5				
ES1MW	11	4	4				
ES1DW	9		5				
ES1OX	9	4	5				
ES1TCA	7	2	2				
ES2NA	6	4	4				
ES0Z	5		13				
ES0NW	5		2				
ES1NJ	4	1	12				
ES1AW	3		3				
ES1JL	2	2	2				
ES1WQ	2	2	2				
ES6RAT	2	1	3				
ES2NT	2	1	1				
ES1I	1	1	1				
ES1QV	1	1	1				
ES1TEF	1	1	1				
ES2QN	1	1	1				
ES3GZ	1	1	1				

EESTI 50 MHZ TOP TEN

1.12.1998 seisuga

1. ES6QB	KO37MU	74	25	310	HB TRCV/XVERTER	80 W	4el	HB9CV
2. ES1CW	KO29HK	71	19	371	FT-767/XVERTER	50 W	5el	Yagi
3. ES2RJ	KO29JM	59	17	313	TS-790/XVERTER	25 W	5el	Yagi
4. ES5MC	KO38JJ	58	20	205	IC-211/XVERTER	20 W	5el	Yagi
5. (ES5DE)	KO38JL	56	16	239	TS-820/XVERTER	15 W	2el	Quad
6. ES2WX	KO29JN	53	14	257	IC-290/XVERTER	25 W	6el	Yagi
7. ES1II KO29J	52	13	259	FT-847		100 W	2x4el	Yagi
8. ES2NA	KO29JL	52	16	251	IC-706MK2	100 W	5el	Yagi
9. ES1MW	KO29HI	52	15	232	IC-706MK2	100 W	5el	Yagi
10. ES1AJ	KO29HK	51	13	261	FT-736R/XVERTER	350 W	5el	Yagi

(Andmete järjestus: kutsung, WWL, töötatud DXCC maad, väljad ja ruudud, aparatuur, antenn)

Nagu tabelist näha oli aasta 1998 päris "tootlik". Asjade tegelikku (jooksvat) seisu läbi suvekuude see ei peegelda, sest suvise Es-levi tingimustes vahetasid tabeli 6.-10. koha omanikud pidevalt oma kohti, sageli isegi mitu korda päevas. Läbi suve 10. kohta hoidnud Valdek/ES4NG pudenes tabelist kahe augustikuu päevaga. Tal jäid vahele üks kahe hüppega Es-levipäev ja üks aurooriline õhtupoolik.

Parematest saadud paladest võib märkida 7Q7RM (TEP ES4NG), ZS6PJS (TEP ES1CW, ES2NA), UA9SIX (ES1CW), OD5RAK, OD5SB, 5B4/EU1AA, 5B4AFB, 5B4/F6BEE, ZB2/DL3JMM, TF/DL7UFR/p, RA6AX, EW5M, LY2BAW & LY2BH (kolm viimast aurooraga).

UA9SIX on ilmselt keegi naljahammus, sest selle kutsungi omanik on teatanud, et temal 6 meetri lainealaga küll mingit pistmist ei ole. Lisaks on kuulnud ja mitmel korral kutsutud 3C5I, EK6AD, 4L5O ja ST2SA, kuid tulemusteta.

Tähelepanuväärsest juurde tekkinud 6 m aparatuuri ja huvitatud operaatoreid. Kõigi uutulnukate loetelu tuleks pikk. Näiteid toon vaid koduruudust KO29: ES1AR (FT-890/AT+XVERTER), ES1ABC (IC-706MK2), ES1CH (FT-920), ES1DW (FT-847), ES1JL (FT-736R), ES1OX (IC-706MK2), ES1RF (FT-736R), ES2HV (IC-706MK2), ES2FM (IC-751+XVERTER), ES2QN (HW-100+XVERTER) jne. Keskmise väljundvõim on piirides 10...20 dBW ja kui nendel 5el "Vargardidel" ei ole F/B suhe mitte kuidagi 20 db paremal poolel, siis kõik need teised mitteloetletud elavad (veel) kui kirjud kassid kuninga roosiaias, üks suur lust ja pidev pidu, anna aga tuld! Aga annavad vähe või on hoopis vait...

Veel paremat (F2!) levi oodates
Arvo/ES1CW

ES OPEN CHAMPIONSHIP 1999.a.VÕISTLUSJUHE

Algus: 17.aprill 1999 8.00 Eesti aeg (5.00 UTC)

Lõpp: 17.aprill 1999 11.59 Eesti aeg (8.59 UTC)

Sagedus: Tolmub üheaegselt 80 m ja 40m

Klassid: A- 1 op. cw/ssb

B- 1 op. ssb

C- 1 op. cw

D- 1 op. qrp (10w)

E- 2 või rohkem op. kuld 1 TX

F- SWL

Osavõtjad mujalt maailmast on samad klassid A,B,C,D,E ja F.

Soovitavad sagedused kus töötada:

CW: 3530 - 3560 kHz SSB: 3600 - 3650 kHz

7010 - 7030 kHz 7060 - 7090 kHz

Eesti jaamad töötavad kõikide jaamadega, väljaspoolt Eestit ainult Eesti jaamadega.

Raport: RST + side järjekorra nr. (alust. 599001 või 59001)

Kordussid: Lubatud iga 60 min. järel, kui side on peetud vähem kui 60 min. võrdub 0 punkti.

Olenemata töö liigist võib ühe ja sama jaamaga töötada ühes tunnis (60min.) üks kord, st. ühe jaamaga saab võistluse jooksul teha neli sidet ühel lainealal ja kahel lainealal kaheksa.

Punktid: SSB side annab 1 punkti

CW side annab 2 punkti

Kordaja: Erinevad ES prefiksiga igal lainealal (max.20) olenemata tööliigist.

Lõpptulemus: Punktide summa korrutada kordajaga.

Logid: Aruanded koos tütelhega (lainealad eraldi) koostatakse rahvusvahelise vormi järgi. Kellaeg näidatakse UTC. Kellaegade erinevus tohib olla + või - 5 min. Arvesse lähevad aruanded, mis on postitatud enne 1. juunil 1999. a. (postitempel) Aruanne tuleb saata aadressil:

Toomas Soomets
ES5RY
PK. 177
TARTU 50002

Autasustamine: Eesti meistriks tuleb absoluutarvestuses Eesti A klassi op., kes kogub kõige enam punkte. Eesti meistri autasustatakse karika, medali, diplomi ja auhinnaga, autasustatakse samuti kõikide klasside kolme paremat.

Lühidalt

• 10. septembril 1998 suri oma Moskva-lähedases suvilas Leonid Labutin, UA3CR. Ta oli üks tuntumaid vene amatööre, kes endises NSV Liidus juurutas SSB, ultralühilaine-,satelliit- ja pakettside. Ta organiseeris mitmeid amatöörekspeditsioone Arktikasse ja Antarktikasse. Surrey ülikoolis (Inglismaa) pidas ta loenguid RS satelliitidest. Suur oli tema panus Armeenia maavärina ohvrite päästeoperatsioonidel amatöörside loomisel ja tegevuses hoidmisel. ajal, mil riiklikud sidevõrgud olid purustatud. Viimastel aastatel kasutas Leonid ajalehe "Komsomolskaja Pravda" klubijaama RK3KP kui satelliitinformatsiooni levitamise kanalit nii ida kui lääne poole.

• Aja märkimisel võib sajandivahetusel tekkida segadusi ja ebatäpsusi, kui arvutisüsteemid ja programmid ei tunne ära kuupäeva 1.jaanuar 2000 ja võivad seda pidada näiteks 1.jaanuariks 1900. Ka amatööridel võib tulla probleeme QSL-kaartidele üheselt mõistetava side kuupäeva märkimisel, sest kasutatakse mitut erinevat varianti. Probleemi lahendamiseks töötas Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon ISO juba 1988. aastal välja standardi ISO 3601 "Data elements and interchange formats - Representation of dates and times". See nõuab aastaarvu kirjutamist alati neljakohalisena: kirjades, vormides, andmebaasides, arvutisüsteemides jm. Kuupäevad kirjutatakse kahanevas järjestuses aasta-kuu-päev. Näiteks on 2. jaanuar 2000 ISO järgi 2000-01-02. Kuupäeva,tunni ja minutite, näiteks 2. jaanuar 2000, 23 tundi 20 minutit 50 sekundit, märkimisel kirjutatakse 2000-01-02T23:20:50. Kuupäeva märkimisel on vahel vaja märkida nädalaid ja päevi. Päevi nädalas hakatakse lugema esmaspäevast. Reede 9.aprill 1999 on ISO standardi järgi 1999-W14-5.

• Iris Hayes, ZS2AA sai 27. augustil 1998 95-aastaseks. Lõuna-Aafrika Raadioamatööride Liidu (SARL) andmetel on Iris vanim YL amatöör maailmas.

• Emile Lahoud, OD5LE on valitud Liibanoni presidendiks alates 24.11.98 järgmiseks kuueks aastaks.

Teisi VIP-e:

- Jaapani peaminister Keizo Obuchi, J11KIT
- Hispaania kuningas Juan Carlos, ES0JC
- Argentiina president Carlos Menem, LU1SM
- Jordaania kuningas Hussein Ibu Talal, JY1
- Omaani sultan Sultan Qaboos Bin Said, A41AA
- Thaimaa kuningas Bhumipol Adulyadej, HS1A

ES OPEN CHAMPIONSHIP 1998 RESULTS

ESTONIA CLASS A SSB/CW

Place	Call	QSOs	Points	Mult.	Sum
1.	ES5MC	331	490	20	9800
2.	ES7RE	300	474	20	9480
3.	ES5QA	269	416	20	8320
4.	ES9A	264	425	18	7650
5.	ES6DO	234	367	20	7340
6.	ES5WB	200	350	19	6460
7.	ES3BM	222	320	20	6400
8.	ES2RJ	158	279	20	5580
9.	ES4RZ	167	281	20	5220
10.	ES4OJ	157	258	20	5160
11.	ES1TM	153	280	18	5040
12.	ES1HW/3	88	163	19	3097
13.	ES1QX	89	126	17	2142
14.	ES1QD	80	122	16	1952
15.	ES2NA	96	108	18	1944
16.	ES8AF	109	183	10	1830
17.	ES8EF	109	120	13	1560

CLASS B SSB ONLY

1.	ES5RW	250	234	20	4680
2.	ES5PC	236	230	20	4600
3.	ES0RTD	201	195	20	3900
4.	ES4BG	190	189	20	3780
5.	ES5AAM	158	158	20	3780
6.	ES1NJ	156	156	20	3120
7.	ES6RHT	161	160	19	3040
8.	ES3QE	142	142	20	2840
9.	ES6RMR	145	143	19	3040
10.	ES7TA	144	141	18	2538
11.	ES5RIM	130	130	19	2470
12.	ES1LBR	127	127	18	2286
13.	ES3GX	118	118	19	2242
14.	ES7WH	100	100	19	1900
15.	ES4LBO	89	89	19	1691
16.	ES8LAE	100	100	16	1600
17.	ES7AM	156	156	10	1560
18.	ES5AAV	80	80	19	1520
19.	ES8AY	88	88	17	1496
20.	ES8LZ	91	91	16	1456
21.	ES4IN	129	126	10	1260
22.	ES5RGJ	103	103	10	1030
23.	ES0CB	50	50	20	1000
24.	ES8AAB	101	100	9	909
25.	ES5CX	81	81	9	729
26.	ES8LBH	76	74	9	666
27.	ES6TB	73	73	9	657
28.	ES3PL	59	59	9	531
29.	ES5LF	48	48	9	432
30.	ES8AAI	35	35	8	280

CLASS C CW ONLY

1.	ES4MM	212	424	20	8480
2.	ES1CW	167	320	19	6080
3.	ES5DB	182	328	18	5904
4.	ES7JW	167	326	18	5868
5.	ES1CC/3	157	314	19	5814
6.	ES4RD	167	304	18	5472
7.	ES3RY	100	192	19	3648

8.	ES2BS	71	142	19	2698
9.	ES3BQ	89	178	10	1780
10.	ES0CD	34	68	9	612
11.	ES5REB	16	32	7	224

CLASS D QRP

1.	ES1AW	99	198	18	3564
2.	ES6RFC	65	65	19	1235
3.	ES1LBK	115	114	10	1140

CLASS E MULTI OP

1.	ES5WE/6	279	441	19	8379
op.: ES5QX, ES5RN, ES5MG, ES5RY					
2.	ES1XT	143	254	20	5080
op.: ES1JL, ES1CR					

CLASS F SWL

1.	ES7-908	57	57	17	969
----	---------	----	----	----	-----

CHECK LOGS: ES5EX, ES5JI, ES0HD, ES7FQ, ES6DL

OUTSIDE

CLASS A SSB/CW

1.	EU6EU	124	224	19	4032
2.	OH1XT	126	179	20	3780
3.	LY1EE	40	53	15	795
4.	DJ0IB	11	17	6	102

CLASS B SSB ONLY

1.	LY1DT	145	144	20	2880
2.	YL1YL	124	124	20	2480
3.	LY2WJ	115	115	19	2185

CLASS C CW ONLY

1.	YL1UZ	122	244	19	4636
2.	EW6OO	98	196	17	3332
3.	LY1BX	70	140	18	2520

CLASS D QRP

1.	LY2FE	109	181	19	3439
----	-------	-----	-----	----	------

CLASS E MULTI OP

1.	EU5F	139	234	19	4446
2.	LY2ZO	45	67	15	1005
3.	LY3ZM	40	64	11	704

CLASS F SWL

1.	UA3-15528	62	124	16	1984
2.	SP4-208	33	53	13	689
3.	SP-0189-6D	38	38	15	770

Lühidalt

• USA Sideamet (FCC) kuulutas 14265 +/- 3 kHz hädasageduseks, kus katastroofitingimustes toimub operatiivside amatöörjaamade kaudu. Määrus tühistati pärast tormide taandumist novembrikuus, kuid võidakse vajaduse korral uuesti kasutusele võtta.

Määrus puudutab ainult Ameerika amatööre. Sellele vaatamata hoidkem sellest sagedusest eemale, eriti hea levi korral ja kui on teada, et mööda Põhja-Ameerikat käivad ringi tornaadod ja muud hirmutormid.

• Rootsi QSL-büroo on hädas valesti vastuvõetud S5 kutsungitega. Palju amatööre võtab neid vastu kui SH, SF, SA või SI. Praegu on kasutusel Rootsi prefiksids SK, SL, SM ja SH. Ainukesed erandid on SI8MI, mida kasutatakse Market Reefi rootsipoolses osas töötades ja Põhja polaarjoonel asuv SJ8M. 7S ja 8S prefikseid kasutavad klubid erijuhtudel. Siiani SSA QSL-büroo tagastas sellised QSL-kaardid saatjamaa QSL-büroole, kuid praegu on probleem võtnud sellise ulatuse, et alates 1999.aasta jaanuarist sellised kaardid hävitatakse..

• Port Setoni ARC sekretär Bob, GM4UJZ kirjutab, et aastail 1990-1998 väljasaadetud 3749 kaardile saadi 1252 vastuskaarti, s.o. 33%. Ta leiab, et igale kümnele väljasaadetud kaardile tuleb maksimaalselt neli vastust. Tema kogemused näitavad, et isegi *direct* saatmine ei suurenda märgatavalt saadud vastuste arvu.

• IARU palub rahvuslikke amatöörorganisatsioone teatada oma liikmetele, et võistlussidesid ei

peetaks järgmistel sagedustel:

80 m -	3560-3600 kHz
	3659 -3700 kHz
30 m -	10100 kHz-10150 kHz
20 m -	14060-14100 kHz
	14100-14125 kHz
	14300-14350 kHz
17 m -	18086-18186 kHz
12 m -	24890-24990 kHz

• Ultralühilaineil Lääne-Euroopas kõige nõutavamate ruutude hulgas on ka kaks Eestis paiknevat ruutu: KO37 ja KO38. Muid enimnõutavaid ruute: KO26, KO32, KO35, KO44, KO46, KM06, KM07, KM16.

• 1999.aastal täitub 40 aastat esimesest amatöörraadiosidest ja organiseeritud amatöörtegevuse algusest Viljandis. Selle tähistamiseks annab Viljandi Raadioklubi erikleebisega diplomi "Sakala" neile, kes täidavad diplomi nõuded 1.jaanuarist 1999 kuni 31.septembrini Eesti amatööridel peab olema kinnitatud side 10 ES7 jaamaga. Diplom maksab 25 krooni. Aktiivsusahind on neile amatööridele, kes sel ajavahemikul peavad kõige rohkem sidesid eri ES7 ja ES7.../7 jaamadega eri lainealadel ja eri tööliikidega. Informatsiooni sidede arvu kohta oodatakse kogu aeg, edetabelit peetakse interneti ES7CLUB leheküljel.

• ES7RE ja ES5MC osalesid Helsingis Contest Club of Finland kokkusaamisel. DL6LAU ja ES7RE tegid ülevaate J3A võistlustulemustest. ES5MC ettekande teema oli "Contesting in Estonia - case ES5Q".

Eesti HF lühilainekarikavõistluste tulemused

6.etapp 5.september 1998

1.	ES1TM	A	MIX	30
2.-4.	ES1LBRC	SSB	SSB	24
	ES5AAM	B	SSB	24
	ES6RMR	B	SSB	24
5.-7.	ES1RG	A	SSB	23
	ES7TH	A	SSB	23
	ES3SC	A	SSB	23
8.	ES3GX	A	SSB	23
9.	ES4OJ	A	MIX	22
10.	ES1AW	A	CW	10

Aruannet ei saanud ES1BH

7.etapp 3.oktoober

1.	ES5DB	A	MIX	70
2.	ES4OJ	A	MIX	66
3.-4.	ES3BM	A	MIX	65
	ES1TM	A	MIX	65
5.-6.	ES3LAZ	C	MIX	64
	ES3BQ	A	MIX	64
7.	ES1CC/3	A	MIX	58
8.	ES6CO	A	MIX	52
9.	ES1AW	A	CW	42
10.-11.	ES3GX	A	SSB	40
	ES1RG	A	SSB	40
11.-13.	ES6RMR	B	SSB	37
	ES3SC	A	SSB	37
14.	ES8ABH	B	SSB	33
15.	ES5EX	A	SSB	22
16.	ES1LBR	C	SSB	16

Aruannet ei saanud ES3RFL ja ES1LBR

8.etapp 7.november

1.-2.	ES3BM	A	MIX	46
	ES1TM	A	MIX	46
3.	ES4OJ	A	MIX	41
4.	ES3LAZ	C	MIX	39
5.	ES5EX	A	MIX	34
6.-8.	ES1RG	A	SSB	33
	ES6RMR	B	SSB	33
	ES5AAM	B	SSB	33
9.-10.	ES1LBR	C	SSB	32
	ES3GX	A	SSB	32
11.	ES7TH	A	SSB	31
12.	ES1AW	A	CW	26

Aruannet ei saanud ES2JJ

ÜLDJÄRJESTUS

1.	ES3BM	43
2.	ES1TM	35
3.	ES4OJ	27
4.	ES5DB	18
5.	ES5RY	14
6.-7.	ES1CC	12
	ES3BQ	12
8.	ES6RMR	9
9.-11.	ES5AAM	8
	ES3LAZ	8
	ES4NG	8
12.-14.	ES1BH	6
	ES3BM/0	6
	ES1LBR	6
15.-17.	ES1RG	5
	ES5DE	5
	ES5MC	5
18.	ES1CC/3	4

19.-21.	ES5EX	3
	ES3SC	3
	ES7TH	3
22.	ES1JL/2	1

A-KATEGORIA

1.	ES3BM	43
2.	ES1TM	35
3.	ES4OJ	29
4.	ES5DB	16
5.	ES5RY	14
6.-7.	ES1CC	12
	ES3BQ	12
8.	ES1RG	10
9.	ES4NG	8
10.	ES7TH	7
11.-14.	ES1BH	6
	ES3BM/0	6
	ES3GX	6
	ES3SC	6
15.-17.	ES5DE	5
	ES5MC	5
	ES1CC/3	5
18.	ES5EX	4
19.-21.	ES6CO	1
	ES1AW	1
	ES1JL/2	1

B-KATEGORIA

1.	ES6RMR	48
2.	ES5AAM	24
3.-5.	ES0ABE	6
	ES5AGP	6
	ES8ABH	6

C-KATEGORIA

1.	ES1LBR	33
2.	ES3LAZ	32
3.	ES8LAE	8
4.	ES1LBR	6

CW ARVESTUS

1.	ES1AW	41
2.	ES1JL/2	30
3.-4.	ES5DB	8
	ES1MW	8
5.	ES5QA	6
6.-7.	ES2BS	5
	ES0CD	5

SSB ARVESTUS

1.	ES6RMR	47
2.	ES1RG	42
3.	ES3GX	39
4.	ES5AAM	22
5.	ES1LBR	14
6.	ES7TH	11
7.	ES3SC	9
8.-9.	ES1MW	8
	ES5GI	8
10.	ES7WH	7
11.	ES1BH	6
12.-13.	ES5AGP	4
	ES5EX	4
14.-17.	ES0ABE	3
	ES6TB	3
	ES8LAE	3
	ES8ABH	3
18.	ES1LBR	2

Euroopa pile up on hullem kui surmanuhtlus

* Ebainimlikkus Vaiksel ookeanil *

Inimõiguste eest võitlev ühing "Rahvusvaheline kaastunne" on kindlalt vastu mõningate Vaikse ookeani areriikide kavatsusele lendada surmanuhtlus veel barbaarsema ja ebainimlikuma karistusega. Nendes maades on peaministrite tasemel peetud nõupidamistel arutatud järgmise surmanuhtlusviisi kasutuselevõttu. Süüdlased sunnitakse õppima raadioamatööridele vajalikke teadmisi. Siis seotakse nad tugevate kettidega raadiojaama töölauda ette tooli külge ja nad peavad hakka ma sidesid Euroopa amatööridega pile-up stiilis. Süüdimõistetud jõuavad varem-hiljem surmaeelsega sarnanevasse hingelisse ja füüsilisse seisundisse.

Inimõiguste eest võitleva ühingu liikmed on tulnud järeldusele, et liiga palju eurooplasi on ülemäär

kauda elanud tuumajaamade lähedal või on saanud muid ajuvapustusi, mistõttu mõned amatöörid on oma kutsungi ära unustanud. Nad hüüavad amatöör-sagedustel kogu aeg vaid kaht tähte, mis on osa nende ametlikust kutsungist. Tähed on enamasti võetud kutsungi lõpust, mis viitab vähenenud algmälule. Natuke erksamatel ltaalia amatööridel võivad need tähed olla ka mujalt kutsungist. Tüüpiline on ka kutsungis mitteoleva numbri hüüdmine. Uurijate arvates kuulub haigusloosse ka see, et hüüdjate ei paista eeldavat, et võidakse vastata ka teistele jaamadele peale tema enda. Oma kutsungi kahetähelise katke hõikamist jätkatakse katkestamatult ka siis, kui DX vastab hoopis teisele jaamale. Eriti paneb uurijaid muretsema tõik, et kuigi

amatöörid on kutsung olnud juba kümneid aastaid, pole arusaamisreaktsiooni tekkinud. Veel pole selge, kas see on tingitud kuulmise nõrgenemisest või kõrvade ja aju vaheliste närvi kiudude ajutisest katkemisest.

"Rahvusvahelise kaastunde" esindaja tõdeb, et ühing on juba kaudu võidelnud ebainimlike karistuste vastu. Ühing on eitavalt suhtunud surmanuhtlusse ja igasugustesse piinamisviisidesse. Uus karistusviis ületab kõik tsiviliseeritud

maailmas tuntud piirid. Ainult keskaegsed kehatükeldamised ja nõida-devastased julgused olid samal tasemel. Eurooplastega pile-upis töötamine on kõige vastikum karistus, millest üldse kuulud on. Ühing pöördub kõigi Euroopa raadioamatööride poole palvega päästa surmamõistetud nii kohutavaist piinadest.

Vabalt ajalehest Boulder's Hope ja ajakirjast Radioamatööri

QSL-kaartide kavandamine ja trükkimine.

1000 tk. (ühvärvilised) 300 krooni.

Info: Tõnu Elbi, ES1DW,
tel. 251 33 851, 646 1012

Leo Vähk, ES5JH

5. jaanuaril viis raske haigus meie hul-
gast Jõgevamaa raadioamatöörde kaua-
aegse eestvedaja Leo Vähi.

Leo Vähk sündis 30. oktoobril 1946.
Raadioamatööri kutsungi - esimese siin-
kandis- sai ta juba Jõgeva keskkooli
abituriendina. Raadiospordist ja aktiivsest
elust üldse ei sunnind teda eemale jää-
ma ka paari aasta pärast üle elatud ras-
ke õnnetus, mis muutis edasises elus
hädatarvilikeks abivahenditeks luubi,
tugevad prillid ja käeproteesid.

Raadiospordist oli Leo Vähile huvialaks,
tööks ja elumõtte hoidjaks. Ta juhtis
aastaid kunagise ALMAVÜ tehniliste
spordialade klubi juures tegutsenud Jõ-
geva raadioklubi ning juhendas noori
raadioamatöörde koolide ja kunagise pio-
neerimaja juures. Sellega oli ta paljudele

Jõgevamaa noortele ukseavajaks raadio-
amatöörde maailma, kus raudne eesriie ei
toiminud tõhusalt ka kõige süngemal stag-
naajal - raadiolained ju riigipiire ei tunnista.

Raadiospordis jõudis Leo Vähk tollase
NSV Liidu meistersportlase normatiivi
täitmiseni. Tema kaasabil teenisid meis-
tersportlase ja meistrikandidaadi nimetuse
välja mitmed teisedki raadioamatöörid.

Tänu Leo Vähile oli Jõgevamaa noorte
hulgas populaarne raadiopeilimisjooks,
milles saavutati märkimisväärsed tulemisi
ka väljaspool Eestit. Ta jäi Jõgevamaa
raadioamatöörde eestvedajaks elu lõpuni.
Ta esindas siinseid raadioamatööre Eesti
Raadioamatöörde Ühingu.

Leo Vähk oli Lõuna-Eesti Pimedate
Ühingu juhatuse liige ja Jõgeva osakonna
esimees ning juhendas Tartus pimedate



ühingu raadioringi.

Tasakaaluka, intelligentse ja mõistva
inimesena, kes vaatamata kõigele läbi-
elatule polnud alla vandunud, oli Leo
Vähk paljudele toeks ja eeskujuks hetkil,
mil elu juhtohjad käest libisema kippusid.

Leo süngitati maamulda Siimusti
kalmistul. Koos abikaasa ja kahe pojaga
jäävad teda leinama paljud sõbrad ning
huvi- ja saatusekaaslased.

as MobiCom

Raadiokommunikatsioon

KENWOODi ametlik esindaja Eestis

PAKUB TUTVUMISHINNAGA:

Nimetus	Hind kr.
TH-G71E VHF/UHF 2,5/5W	5900.00
TH-D7E VHF/UHF 2,5/5W TNC APRS	6900.00
TM-V7E VHF/UHF 50/35W 9600bd TNC	9375.00
TM-G707 VHF/UHF 50/35W	6990.00
TM-255E 2m 40W 9600 bd	12400.00
TM-455E 70cm 35W 9600 bd	12999.00
TM-742E TRIBANDER VHF/UHF +6m, 10m, 23cm	11500.00
TS-50S HF 100W	12500.00
TS-570D HF DSP 100W	20300.00
TS-790E VHF/UHF/1200 MHz	26900.00
TS-870S HF DSP	28500.00
TS-950SDX HF DSP	54150.00
ICOM IC-707 HF	11900.00

LISASEADMED ja TARKVIKUD KÕIKIDELE KENWOOD'I RAADIOSIDEVA-
HENDITELE!

as MobiCom

Raadiokommunikatsioon

Pärnu mnt. 142A, Tallinn

Tel. 2 6504 878 Faks 2 6507 874

E-mail: mobicom@datanet.ee

Pakume koostööd edasimüijatele.

MÜÜK

• Soodsalt müüa vähekasutatud 50 W FM-autojaam IC-
2000H.

Küsida Valdot/ES1TCG, tel. (22) 527333.

• Tähelepanu, arvutiomanikud!

On valminud Lammasmäe kokkutuleku video-CD. Sisaldab
1 tunni MPEG1-formaadis filmimaterjali.

Teostus: ES3KI. Hind 90 krooni. Tel. 25 649 5858.

Uusi kutsungeid

ES8DH	Robert Krošetskin	Kingu, Pärnu mk.
ES1JR	Radiocom Baltic RC	Tallinn
ES7TR ex ES7AAV	Hillar Raudsepp	Võhma
ES1ABC	Kalju Kanamäe	Tallinn
ES1ABH	Heikki Reidla	Audru, Pärnu mk.
ES1ABI	Petrutis Laisvunas	Saku, Harju mk.
ES1ABJ ex UR2RSZ	Vjatseslav Abramov	Tallinn
ES1ABR ex ES1LBR	Ailer Soosaar	Tallinn
ES8ABX ex ES8LBH	Jaroslav Šebaršin Pärnu	
ES7AGM ex ES7LGM	Kristjan Kass	Viljandi
ES7AGW ex ES7LGW	Priit Tamme	Viljandi
ES3LSD ex ES3TBQ	Andres Lääne	Alu, Rapla mk.
ES7LGR	Martin Kütimets	Viljandi
ES8THC	Leho Lainoja	Pärnu
ES1THF	Olev Aasmaa	Tallinn
ES1THG	Daniel Kütt	Tallinn
ES1THH	Hillar Kütt	Tallinn
ES8THE	Rodion Ehte	Pärnu
ES5THI	Mait Vaher	Tartu
ES5THJ	Ivar Sults	Tartu
ES3TIM	Timm Soodla	Kohila
ES3TKA	Andres Keis	Lehtse v., Järva mk.
ES8TYV	Marina Šebaršina Pärnu	

Tähtpäevad

85.sünnipäev	
18.märts	Karl Kallemaa, ES5D
70.sünnipäev	
27.jaanuar	Allan Paddar, ES5LF
2.veebuar	Kalju Kanamäe, ES1ABG
65.sünnipäev	
23.jaanuar	Endel Muuga, ES5GV
2.veebuar	Eino Pedanik, ES7TA
60.sünnipäev	
25.jaanuar	Eevi Väliste, ES1YV
31.jaanuar	Hellar Saar, ES0RAE
55.sünnipäev	
25.veebuar	Aleksander Dorozhkin, ES1GD
27.veebuar	Heino Andreste, ES3BR
21.märts	Viktor Hansen, ES2HV
21.märts	Leonhard Maljuškin, ES2RLZ
50.sünnipäev	
27.märts	Vladimir Novopašin, ES1RSR

